

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON STRATEGINEN TULOSSOPIMUS 2012 – 2015

Päivitys vuosille 2013 - 2015

SISÄLLYS

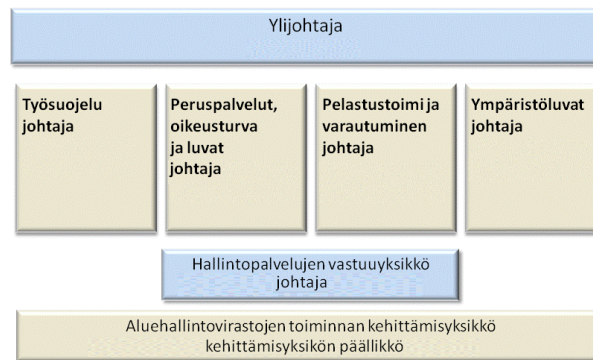
1	Toimintaympäristön muutoksen vaikutukset Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimintaan.....	3
2	Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet niiden toteuttamiseksi	8
2.1	Hyvinvoiva yhteiskunta – Peruspalvelujen saatavuus ja laatu	9
2.2	Tasa-arvoinen yhteiskunta – Perusoikeudet ja oikeusturva	14
2.3	Turvallinen yhteiskunta – Asuin-, työ- ja elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus	19
2.4	Toiminnan kehittäminen	24
2.5	Yhteistyö	30
2.6	Erikoistumistehtävät	33
3	Toiminnallinen tuloksellisuus.....	35
3.1	Tuotokset ja laadunhallinta	35
3.2	Toiminnallinen tehokkuus.....	37
3.3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	38
4	Resurssit.....	39
4.1	Viraston henkilöstökehys	39
4.2	Viraston määrärahakehys	39
5	sopimuksen voimassaolo ja seuranta.....	41
	Liite 1. Palvelutavoitteiden arviointiasteikko.....	42
	Liite 2 Valviran ja AVI:n valmistelussa ja toimeenpanossa olevat tai päivitykseen tulevat valvontaohjelmat kaudella 2012-2014	44
	Liite 3 Vaikuttavuustavoitteita	47
	Liite 4 Määrärahan laskennallinen jakautuminen hallinnonaloittain.....	50

1 TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSEN VAIKUTUKSET ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTON TOIMINTAAN

Suomen kuten muidenkin maiden on lähivuosina kyettävä samanaikaisesti huolehtimaan taloudellisesta kilpailukyvyvstä, taloudellisesta ja sosiaalisesta kestävyvdestä, ympäristövastuista sekä inhimillisestä ja sosiaalisesta pääomasta toimintaympäristön jatkuvasti muuttuessa. Aluehallintovirastojen toiminnassa on otettava huomioon näiden nopeiden muutosten ja näkökulmien asettamat uudet vaatimukset.

Aluehallintovirastojen strategia-asiakirjassa 2012–2015 on kuvattu virastojen toimintaympäristöä valtakunnan tasolla. Seuraavassa esitetty virastokohtainen toimintaympäristökuvaus on viraston oma näkemys toimintaympäristöstä.

Suomen kuten muidenkin maiden on lähivuosina kyettävä samanaikaisesti huolehtimaan taloudellisesta kilpailukyvyvstä, taloudellisesta ja sosiaalisesta kestävyvdestä, ympäristövastuista sekä inhimillisestä ja sosiaalisesta pääomasta toimintaympäristön jatkuvasti muuttuessa. Aluehallintovirastojen toiminnassa on otettava huomioon näiden nopeiden muutosten ja näkökulmien asettamat uudet vaatimukset.

Kuvio 1 Etelä-Suomen aluehallintoviraston organisaatiokaavio

Kuvio 2 Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialue

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialue muodostuu viiden maakunnan, Etelä-Karjalan, Kanta-Hämeen, Kymenlaakson, Päijät-Hämeen ja Uudenmaan alueista. Vuoden 2011 lopussa asukasmäärä oli 2 241 664 eli yli 40 % koko maan väestöstä. Väestö on keskittynyt Uudenmaan maakuntaan, jossa asuu lähes 70 % koko alueen väestöstä. Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueen toimialueeseen kuuluu myös Lounais-Suomen aluehallintoviraston toimialue, jolla asuu 13 % maan väestöstä. Ruotsinkielisiä asukkaita oli vuonna 2011 136 936, eli 6,0 % Etelä-Suomen väestöstä, näistä 98 % asui Uudenmaan alueella. Koko maan ruotsinkielisestä väestöstä 47 % asuu Etelä-Suomen alueella. Etelä-Suomen alueelle on keskittynyt myös pääosa maan ulkomaalaistaustaisesta väestöstä, runsaat 60 % koko maan ulkomaalaisista.

Vuoteen 2020 väkiluvun ennustetaan kasvavan Uudellamaalla, Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä. Väkiluvun ennustetaan puolestaan vähenevän Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa.

Aluehallintovirastojen strategia-asiakirjassa 2012–2015 on kuvattu virastojen toimintaympäristöä valtakunnan tasolla. Tässä esitettävä kuvaus täydentää strategia-asiakirjassa esitettyä ja tuo tarkastelun aluetasolle.

Hyvinvoiva yhteiskunta

Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin sekä kuntarakenteen muutokset ilmenevät erilaisena Etelä-Suomessa kuin muualla maassa. Peruspalvelujen turvaamisen näkökulmasta haasteellisia ovat suuret kunnat ja erityisesti pääkaupunkiseutu, joissa korostuvat palvelujärjestelmien kompleksisuus ja monet yhdenvertaisuutta uhkaavat sosiaaliset riskitekijät. Yksityistä palveluntuotantoa on laajemmin suurissa kaupungeissa ja se on sisällöltään monimuotoisempaa kuin pienissä kunnissa. Tällöin esimerkiksi valvontatehtävä edellyttää vankkaa osaamista ja vaatii paljon työaikaa. Myös maahanmuuttajien problematiikka, päihteiden ja huumeiden käyttö sekä asunnottomuuden ongelmat ovat esimerkkejä erityisesti pääkaupunkiseudulle kasautuvista ongelmista.

Pääkaupunkiseudun ja muiden kasvukeskusten ohella Etelä-Suomen reuna-alueilla on taantuvia alueita, joiden väestörakenne muuttuu entistä jyrkemmin vanhusvoittoiseksi, kun nuoret ja muu aktiiviväestö muuttavat kasvukeskuksiin. Samalla kulkuyhteydet jatkuvasti huonontuvat ja palvelut siirtyvät yhä kauemmaksi. Lisäksi järviolueilla on pieniä kuntia, joissa on negatiivinen muuttoliike ja palveluja vähennetään, mutta joissa lomakaudella väestömäärä kaksinkertaistuu tai jopa kolminkertaistuu, jolloin tarvitaan mm. päivystyspalveluita. Myös itärajan läheisyys voi lisätä tarvetta esimerkiksi ensihoitoon. Etenkin Etelä-Karjalan väestön ikärakenne painottuu vanhempiin ikäluokkiin maan keskiarvoa enemmän. Sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseksi alueella onkin käynnistynyt maakunnallinen sosiaali- ja terveyspiiri, joka muodostaa riittävän suuren toiminnallisen alueen myös mahdollisen kuntarakennemuutoksen toteutuessa.

Teollisuuden rakennemuutos näkyy etenkin Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa. Tavoitteena on elinkeinorakenteen monipuolistaminen ja uusien yritysten ja työpaikkojen synnyttäminen uusille, kasvaville toimialoille ja uudistuvaan metsäteollisuusklusteriin. Matkailun ja kaupan alojen uskotaan kasvavan lähivuosina voimakkaasti. Venäläisten ostosmatkailu on edelleen voimakkaassa kasvussa. Alueen erityispiirteet tulee huomioida koskien luvanvaraisia elinkeinoja. Venäläisturismin huomioimista korostetaan kauppan aukioloaikoja koskevien lupien myöntämisessä.

Tasa-arvoinen yhteiskunta

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella toisaalta pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja toisaalta harvaan asutut alueet ovat merkittävä tekijä palvelujen saatavuuden turvaamisessa, valvonnassa ja ohjauksessa.

Etelä-Suomessa tuotetaan lähes puolet maamme bruttokansantuotteesta. Alueen elinkeinorakenne poikkeaa koko maan elinkeinorakenteesta erityisesti siten, että rahoitus-, kiinteistö- ja vastaavat palvelut sekä kauppa-, majoitus- ja ravintolatoiminta työllistävät enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Sen sijaan alkutuotanto ja teollisuus työllistävät maan keskiarvoa vähemmän. Alueella on 43 % yritysten määrästä.

Pääkaupunkiseudun erityisluonne sekä erilaisten yhteistoiminta-alueiden rakennemuutokset heijastuvat vahvasti lupahallinnon- ja valvontatoiminnan määrään ja sisältöön. Esimerkiksi alkoholihallinnossa anniskelupaikkojen omistajanvaihdokset ja niihin liittyvät luotettavuuden ja harmaan talouden selvitykset ovat pääkaupunkiseudun suuresta ulkomaalaisten yrittäjien ja yritysten määrästä johtuen erityisen työllistäviä. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä elinkeinovalvonnan lupahallinnon haasteena on markkinoiden moninaisuus ja markkinatalouden periaatteiden laajeneminen perinteisille julkisella sektorilla hoidetuille hyvinvointialueille. Palveluntuottajien uusia toimintamuotoja ja toimintamalleja kehitetään Etelä-Suomen alueella ennen jalkauttamista muualle maahan. Markkinaperusteisen yksityisen yritystoiminnan lisääntymisestä johtuen valvontaviranomaisen on kyettävä resursoimaan ja kohdentamaan toimintaansa entistä enemmän oikeusturvan toteutumista tosiasiallisesti turvaamaan palvelujärjestelmien valvontaan sekä ennakoivaan valvontaan ja ohjaukseen. Tälle kuitenkin asettaa suuria haasteita Etelä-Suomen alueella sijaitsevat suuret valvonnan kohdemäärät ja asiakasvolyymit ja tästä johtuva jatkuvasti lisääntyvä kanteluiden määrä. Ennaltaehkäisevän, kokonaisuun palvelujärjestelmiin kohdistuvan valvonnan sijaan riskinä on viraston voimavarojen kohdentuminen yhä enenevässä määrin yksittäistapauksellisten kanteluiden käsittelyyn.

Hyvinvointipalveluiden ja muiden markkinoiden toimivuuden sekä kuluttajaturvallisuuden parantamiseksi on viraston entistä enemmän kyettävä ylläpitämään ja toteuttamaan vuorovaikutteista koulutus ja informaatio-ohjaustoimintaa.

Turvallinen yhteiskunta

Sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen, väestön muuttoliike, ikääntyminen, joidenkin alueiden pieni väestöpohja ja pitkät etäisyydet sekä syrjäytyminen antavat haasteita turvallisuuden toimialoilta Etelä-Suomessa.

Sisäinen muuttoliike tai väestön keskittyminen kasvattaa turvallisuuspalvelujen kysyntää kasvukeskuksissa, joihin kasaantuu viranomaisten toimia vaativia ongelmia. Niihin vaikuttaminen vaatii usean viranomaisen yhtäaikaista toimenpiteitä. Samanaikaisesti harvaan asuttujen alueiden turvallisuuden palveluverkot harvennevat väestön muuttaessa kasvukeskuksiin, minkä vuoksi turvallisuuspalvelujen takaaminen siellä edellyttää yhä laajempaa viranomaisten välistä ja järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä.

Alue- ja paikallishallinnon varautumisessa turvallisuustilanteisiin ja kriisijohtamisessa on suuria alue- ja kuntakohtaisia eroja. Toiminnan ohjaaminen ja ohjeistaminen suunnitelmien ja järjestelyjen laadun ja yhteismitallisuuden varmistamiseksi on laaja/vaativa tehtävä. Kunta- ja palvelurakennemuutosten yhteydessä on huolehdittava myös kuntien kriisinhallintakyvyn turvaamisesta.

Etelä-Suomen kansainvälisyys sekä maahanmuuton tuoma monikulttuurisuus ja monikielisyys, ihmisten uusavuttomuuden lisääntyminen ja teknisten järjestelmien yleistymisen näkyvät yhteiskunnan toimintakyvyssä. Pitkä maa- ja meriraja sekä vilkkaat rajanylityspaikat ja satamat vaikuttavat turvallisuuspalvelujen, elintarvikevalvonnan sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeeseen. Raja-alueen onnettomuusriskeihin ja epidemiauhkiin varaudutaan Suomen ja Venäjän välisellä lähialueyhteistyöllä maiden välisin sopimuksin ja säännöllisin harjoituksin. Etelä-Suomen lähialueyhteistyö muun muassa eläintautien torjunnassa, sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä poliisi- ja pelastustoimissa on vakiintunut ja jatkuu aluehallintoviraston työssä.

Ympäristölupavastuualueella metalliteollisuudessa tapahtuu muutoksia. Metsä- ynnä muiden raaka-aineiden hyödyntämiseen perustuvien biojalostamohankkeita samoin kuin jätemateriaalien hyödyntämistä koskevien lupahakemusten määrä kasvaa. Vesivoimalaitosten uusimisen ja lisärakentaminen on ollut vireää ja lupahakemusten määrä ei ainakaan laske. Uuden vesilain arvioidaan lisäävän vesitalous-asioiden (ruoppaukset ja täytöt) määrää jonkin verran.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueella sijaitsee koko maan ympäristöluvanvaraisista toiminnoista yli 30 % ja teollisuudirektiivin (IED) piiriin kuuluvista toiminnoista (noin 370) yli 50 %. Viimeksi mainituista puolestaan yli puolet on Lounais-Suomen aluehallintoviraston alueella. Direktiivi edellyttää laitosten lupien tarkistamista joka neljäs vuosi, mikä lisää työn määrää.

IE-direktiivin täytäntöönpano ennen vuotta 2016 edellyttää noin 80 energiatuotantolaitoksen ympäristöluvan tarkistuksen vuosina 2012–2015. Lainsäädännön merkittävä tiukentuminen johtaa todennäköisesti vanhojen laitosten poistumiseen ja uusien korvaavien laitosten rakentamiseen. Uusi lainsäädäntö on vaikeasti tulkittavaa, ja tähän tarvitaan riittävää koulutusta.

Harmaan talouden torjunnassa Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueella on merkittävä valtakunnallinen rooli. Erityisesti tilaajavastuulain ja ulkomaalaislain valvonnassa on tehty harmaan talouden torjuntaan liittyviä valvontatoimenpiteitä, jotka on suunnattu erityisesti rakennus- ja ravitsemusaloille. Harmaan talouden torjunnassa on toimittu aktiivisesti mm. rakennusalan keskeisten toimijoiden ja eri viranomaisten kanssa. Valvonnassa on todettu, että tilaajavastuulain noudattamisessa ja ulkomaalaisten työntekijöiden työehtojen vähimmäisvaatimuksissa on edelleen paljon puutteita.

Toiminnan kehittäminen

Monella paikkakunnalla sijaitseva toimipaikkaverkosto vaikuttaa merkittävästi asiakaspalveluun, johtamiseen, henkilöstöhallintoon ja sisäiseen viestintään. Siirtymäkauden loppuun mennessä katuosoitteiden määrää on saatu vähennettyä merkittävästi. Henkilöstön työpanoksen tehostaminen edellyttää johtamisen kehittämistä siten, että henkilöstön asiantuntemusta voidaan hyödyntää nykyistä tehokkaammin.

Tietoteknisten järjestelmien osaamisen hyödyntäminen on yksi avaintekijä kun palveluprosesseja kehitetään. Sähköisten järjestelmien hyödyntämisen tulee olla täysipainoista ja asiantuntevaa sekä asiakaspalvelussa että sisäisissä prosesseissa. Se edellyttää johtamiselta sähköisten järjestelmien käytön osaamisen korostamista sekä järjestelmien käytettävyyden varmistamista ja riittävää perehdyttämistä ja tukea uusien järjestelmien käyttöönotossa.

Sähköinen tiedonvälitys, media- ja verkkojulkisuus on jatkuvaa ja nopeasti muuttuvaa Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimintaympäristön haasteet ja valtakunnallisten viestimien sijainti alueella vaikuttavat kokonaisuutena viestinnän toimintaympäristöön, kehittämistarpeisiin ja resursointiin.

Toiminnan kehittämiselle haasteena on niukka henkilöstökehys ja eläköityvien määrä.

Henkilöstösuunnitelman mukainen henkilöstön määrä AVI-momentilla:

vuosi	2012	2013	2014	2015
htv	224,5	226,6	222,6	219,6
eläkepoistuma/ henkilöä	15	15	15	7

Yhteistyö

Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella on 67 kuntaa, 5 maakuntaa ja 3 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta sekä 8 pelastuslaitosta ja toistaiseksi 3 sotilasläänä. Lisäksi ympäristölupavastuualue kattaa Lounais-Suomen aluehallintoviraston toimialueen, jossa on 49 kuntaa, 2 maakuntaa ja 2 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta. Alueen toimijat muodostavat yhteistyöfoorumeita, joilla on jo vakiintuneet toimintatavat. Kaikille yhteinen strateginen tavoite on alueen ja sen asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Yhteistyötä edellyttää myös alueen turvallisuuden vahvistaminen.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueella on tietynlainen erityisasema työsuojeluhallinnon sidosryhmäyhteistyössä. Tämä erityisasema johtuu paljolti siitä, että valtakunnallisten työsuojeluhallinnon sidosryhmien, kuten työnantajajärjestöjen ja työntekijöiden ammattiliitot ja keskus-toimistot sijaitsevat Helsingissä. Yhteistyö näiden sidosryhmien kanssa on ollut tästä läheisyydestä johtuen luontevaa ja toimivaa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto toteuttaa varautumisen koordinoitua muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa alueellisessa valmiustoimikunnassa. Sisäisen turvallisuuden alueellista yhteistyötä edistetään seurantar ryhmässä, jossa on edustus valtion viranomaisista, kuntakentältä, järjestöistä ja elinkeinoelämästä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston eri alojen asiantuntijat osallistuvat ja ovat käytettävissä valtakunnalliseen kehittämistyöhön.

Aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveystieteiden valvontaviraston (Valvira) yhteinen toimintaympäristö

Lainsäädännön mukaan Valviran tehtävänä on ohjata aluehallintovirastoja sen toimialaan kuuluvan lainsäädännön toimeenpanossa ja valvonnassa. Sosiaali- ja terveydenhuollon osalta on erikseen säädetty Valviran tehtäväksi ohjata ja valvoa aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksessa ja valvonnassa.

Valvontaohjelmat ovat keskeinen Valviran ja aluehallintovirastojen toiminnan yhdenmukaistamisen ja yhteisten linjausten sopimisen väline. Niitä valmistellaan kaikilla Valviran sisältöalueilla: alkoholihallinto, terveydenhuolto, sosiaalihuolto ja ympäristöterveydenhuolto (ml. tupakka-asiat). Ohjelmien tarkoituksena on luoda koko maahan valvonnalle ja ohjaukselle sekä lupakäytännöille yhtenäiset, valtakunnalliset toimintaperiaatteet ja puuttumiskriteerit. Toiminnan kannalta merkittävät yhteiset linjaukset valmistellaan Valviran ja peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen johdosta koostuvassa koordinaatioryhmässä.

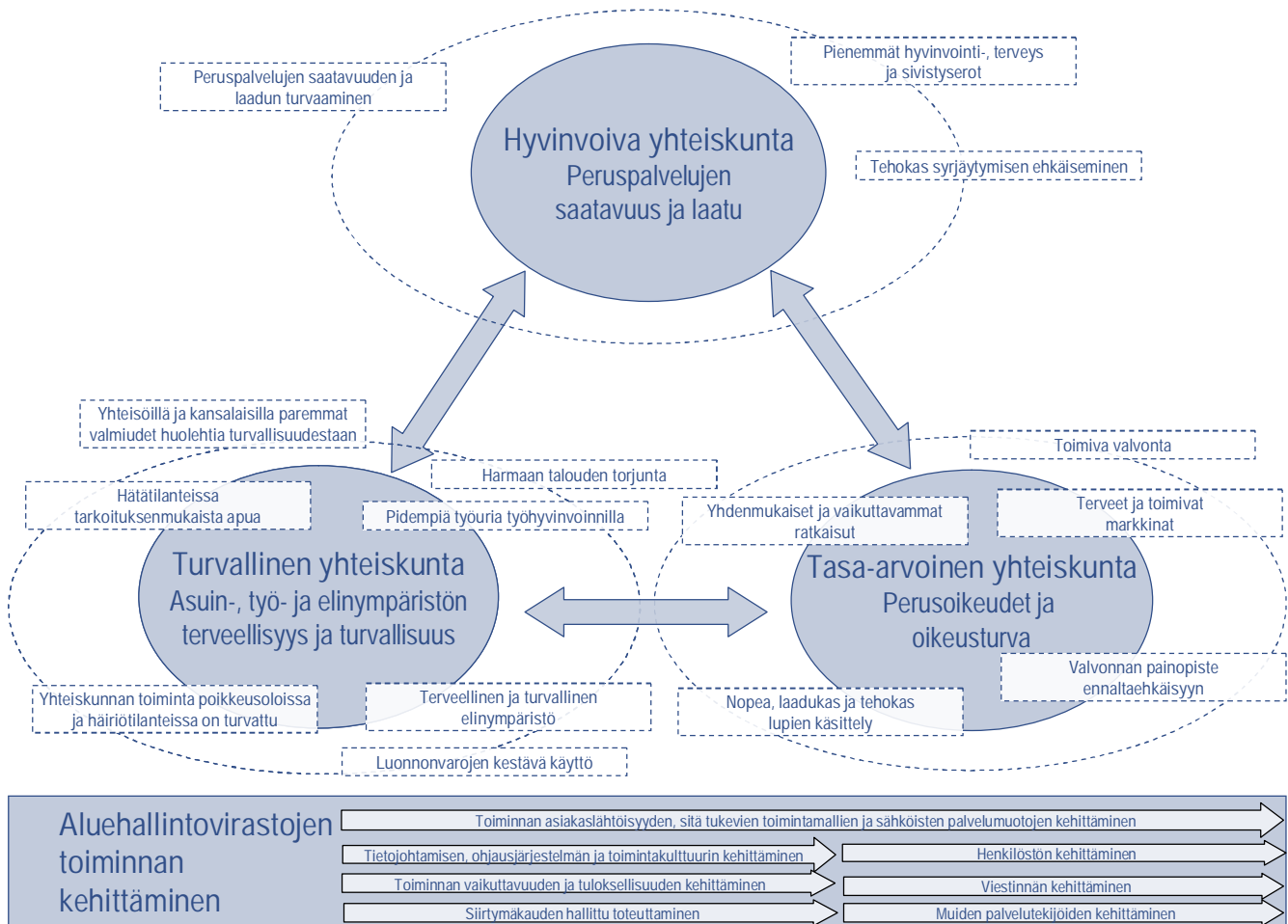
Valvontaohjelmien valmistelu, käyttöön saattaminen ja kehittäminen edellyttävät laajaa ja tiivistä yhteistyötä Valviran ja aluehallintovirastojen kanssa. Ohjelmien valmistelu, toteuttaminen ja päivitys ovat pitkäkestoisia prosesseja, jotka sisältävät tiedonkeruuta, valvontatoimenpiteitä, tilanteen seuranta ja ohjelman päivitystä. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmat on listattu liitteessä 2. Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman toteuttamisessa aluehallintovirastoja ohjaavat Valviran lisäksi Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

2 STRATEGISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET NIIDEN TOTEUTTAMISEKSI

Aluehallintovirastojen strategiset tavoitteet esitetään aluehallintovirastojen ydinprosessien mukaisesti luokiteltuna kolmeen ryhmään:

- Hyvinvoiva yhteiskunta – hyvinvointiprosessit: Peruspalvelujen saatavuus ja laatu
- Tasa-arvoinen yhteiskunta – oikeusturvaprosessit: Perusoikeus- ja oikeusturva
- Turvallinen yhteiskunta – turvallisuusprosessit: Asuin-, työ- ja elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus.

ALUEHALLINTOVIRASTOJEN STRATEGISET TAVOITTEET

Tavoitteet asetetaan hallituskauden ajaksi vuosille 2012 – 2015. Tavoitteita voidaan tarvittaessa tarkistaa ja painopisteitä muuttaa vuosittaisten tulosneuvottelujen yhteydessä.

2.1 Hyvinvoiva yhteiskunta – Peruspalvelujen saatavuus ja laatu

Peruspalvelujen saatavuuden ja laadun turvaaminen

1. Aluehallintovirasto seuraa ja arvioi peruspalveluiden saatavuuden alueellista ja yhdenvertaista toteutumista.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Peruspalvelujen arvioinnin valtakunnallinen raportti on valmistunut 28.2.2014 mennessä.</i> - <i>Aluehallintovirasto on tehnyt alueelliset vuotta 2013 koskevat peruspalvelujen arvioinnit huhtikuun loppuun 2014 mennessä.</i> - <i>Aluehallintovirasto on arvioinut vuotta 2013 koskien vanhenevan väestön palvelut</i> - <i>Aluehallintovirasto on hyödyntänyt mahdollisimman laajalti jo valmiiksi kootua ja kerättyä tietoa peruspalvelujen arviointiprosessissa.</i> - <i>Aluehallintovirasto on laatinut peruspalvelujen alueellisen arviointiraportin sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan osion Terveiden- ja hyvinvoinnin laitoksen kokoaman aineiston ja THL:n tekemän valtakunnallisen yhteenvedon pohjalta.</i> - <i>Aluehallintovirasto on tuottanut syventävää alueellista tietoa päätöksenteon pohjaksi opetus- ja kulttuuriministeriön arviointisuunnitelman mukaisista arviointikohteista ja toteuttanut arviointisuunnitelmaan sisältyvät arvioinnit.</i> - <i>Aluehallintovirasto on koordinoinut ja huolehtinut siitä, että asianomaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat valmistelleet kirjasto-, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoimen sekä liikenteen palveluja koskevan osuuden peruspalvelujen arviointiin.</i> - <i>Aluehallintovirasto on hyödyntänyt peruspalvelujen arviointiprosessia alueellisen sisäisen turvallisuuden arvioinnissa.</i> 	<p><i>Ajoitus</i></p> <p>2014</p> <p>2014</p> <p>2014</p> <p>2012 -2015</p> <p>2014</p> <p>2012 -2015</p> <p>2014</p> <p>2012-2015</p>
2. Aluehallintovirasto valvoo pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan sekä raportoi niistä sisäasiainministeriölle. Vuodelta 2012 tehtävässä arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota uuden pelastuslain mukaisiin valvontasuunnitelmiin ja ohjaus-, valistus- ja neuvontatyön kohdistumiseen riskikohteisiin.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on valvonut pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa aluehallintovirastojen yhteisen valvontastrategian mukaisesti.</i> - <i>Aluehallintovirasto on valvonut sitä, että alueen pelastustoimen palvelutasopäätökset toteutuvat ja että alueen pelastustoimen palvelutaso vastaa paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia.</i> 	<p>2012-2015</p> <p>2012-2015</p>
3. Aluehallintovirasto valvoo ympäristöterveydenhuollon palvelujen saatavuutta alueellaan ja ohjaa kuntia varmistamaan riittävät palvelut.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on ohjannut kuntien suunnitelmien laatimista ja arvioinut niiden toteutumista eläinlääkintähuollon osalta Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulos-sopimuksen mukaisesti.</i> 	<p>2012-2015</p>

Pienemmät hyvinvointi-, terveys- ja sivistyserot

1. Aluehallintovirasto ohjaa kuntia edistämään asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia lainsäädännön mukaisesti.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - on valvonut, että terveydenhuoltolain toimeenpano toteutuu valtakunnallisten linjausten mukaisesti. - on kiinnittänyt erityistä huomiota väestöryhmien välisten hyvinvointi- ja terveyserojen vähentämiseen. - on seurannut ja tukenut ennakoivalvonnan keinoin terveydenhuoltolain säädösten edellyttämää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumista kunnissa, yhteistoiminta-alueilla ja sairaanhoitopiireissä. - on valvonut, että terveydenhuollon toimintayksiköiden suunnitelmat laadunhallinnasta ja potilasturvallisuudesta on laadittu sekä täytäntöönpanon vastuuhenkilöt ja toimijat on nimetty - on valvonut, että asiakaskeskeisyys toteutuu sosiaali- ja terveyspalveluissa. <p><i>Alueiden kunnat ovat laatineet yhdessä järjestämissuunnitelmat, jotka sisältävät suunnitelman hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutuksesta.</i></p>	2012-2015
2. Aluehallintovirasto toimii asiantuntijana kuntauudistuksen valmistelussa.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirastojen vahva paikallistuntemus niin alueesta yleensä kuin toimialueensa kuntien kehityksestä, niiden sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen toimivuudesta sekä peruspalvelujen saatavuuden kokonaistilasta on kuntauudistuksen vaikutusten arvioinnissa hyödynnetty. 	2012-2015
3. Aluehallintovirasto vaikuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen ohjelman Kaste II toimeenpanoon osallistumalla ohjelman alueellisiin johtoryhmiin	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on osallistunut KASTE II -ohjelman alueellisiin johtoryhmiin. - Aluehallintovirasto on tiedottanut ja opastanut kuntia hakemaan Kaste-ohjelmasta rahoitusta sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoon (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenpiteet 35 ja 56) 	2012-2015
4. Ikäihmisten palvelut ovat tarkoituksenmukaiset ja laadukkaat.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - on osallistunut kotiin annettavien palveluiden ja hoidon valtakunnallisen valvontaohjelman toimeenpanoon ja päivitykseen yhteistyössä Valviran kanssa. - on varmistanut uuden lainsäädännön toimeenpanon alueellaan (uudistuva sosiaalihuoltolaki ja laki iäkkään henkilön sosiaali- ja terveyspalvelujen saannin turvaamisesta). - on ohjannut ja valvonut yksityisiä ja julkisia ikäihmisten palveluja valvontasuunnitelman mukaisesti¹. - Tavoitteen toteutumista arvioidaan valmisteilla olevien valvontaohjelmien kriteerien pohjalta. <p><i>Aluehallintovirasto on ohjannut liittämään ikäihmisten hyvinvointia lisääviin kotikäynteihin turvallisuusseikkojen arvioinnin (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenpide 34).</i></p>	2012-2015

¹ Vanhusten ympärivuorokautisten palveluiden valvontasuunnitelman toimeenpano-ohjelma vuodelle 2010/päivitys 2012.

5. Aluehallintovirasto edistää opetustoimen henkilöstön ammatillista osaamista sekä valtakunnallisten koulutuspoliittisten tavoitteiden toteutumista alueen tarpeet huomioon ottaen lyhytkestoisilla koulutus- ja informaatiotilaisuuksilla, joiden suunnittelu ja toteutus perustuu hallitusohjelmaan, Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaan sekä opetus- ja kulttuuriministeriön vuotuisen talousarviota tarkentavaan suunnitelmaan.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on raportoinut opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen informaatio-ohjauksesta ja toiminnan toteutumisesta opetus- ja kulttuuriministeriölle ministeriön talousarviota tarkentavan suunnitelman mukaisesti. <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Suomen- ja ruotsinkielisten koulutustilaisuuksien, koulutukseen osallistujien ja koulutettavapäivien määrät 	2012-2015
6. Aluehallintovirasto toimii valtioapuviranomaisena Osaava-ohjelman toimeenpanossa. Aluehallintovirasto tiedottaa ohjelmasta, edistää ohjelman tavoitteiden mukaisten verkostojen syntymistä ja yhteistyötä, seuraa ja arvioi rahoitettujen verkostohankkeiden edistymistä sekä edistää hyvien käytänteiden leviämistä alueellisesti sekä kansallisessa yhteistyössä.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on raportoinut Osaava-ohjelman toimeenpanosta opetus- ja kulttuuriministeriölle sekä sidosryhmille kansallisessa yhteistyössä sovitulla tavalla. <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Suomen- ja ruotsinkielisten koulutustilaisuuksien määrät - Suomen- ja ruotsinkieliseen koulutukseen osallistujien ja koulutettavapäivien määrät 	2012-2015
7. Aluehallintovirasto tiedottaa koulutuksen kansainvälistymispalveluista ja luo koulutusta koskevia yhteistyömahdollisuuksia.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on tiedottanut kansainvälistymispalveluista Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen (CIMO) kanssa solmittujen sopimusten mukaisesti. - Aluehallintovirasto on luonut alueen toimijoille lähialueyhteistyömahdollisuuksia tarkoitukseen osoitetun opetus- ja kulttuuriministeriön erillismäärärahopäätöksen mukaisesti. 	2012-2015

Tehokas syrjäytymisen ehkäiseminen

1. Lasten, nuorten ja perheiden ehkäisevät sosiaali- ja terveyspalvelut vastaavat kohdeväestön tarpeita.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <p>Aluehallintovirasto on osallistunut yhteistyössä Valviran kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> - lastensuojelun ympärivuorokautisen hoidon ja kasvatuksen sekä lastensuojelun käsittelyprosessin valtakunnallisen valvontaohjelman valmisteluun, toimeenpanoon ja päivitykseen. - kotiin annettavien palveluiden ja hoidon valtakunnallisen valvontaohjelman toimeenpanoon ja päivitykseen. - neuvolatoimintaa, koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa sekä lasten ja nuorten ehkäisevää suun terveydenhuoltoa koskevan valvontaohjelman toimeenpanoon. <p>Aluehallintovirasto on järjestänyt viranomaisille koulutusta perhe- ja lastensurmien ennalta ehkäisyn tehostamiseksi sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän 12.9.2012 tekemän päätöksen toimeenpanemiseksi (toimenpide 10)</p>	<p>2012-2015</p> <p>2012-2015</p>

<p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Lasten, nuorten ja perheiden ehkäisevien terveyspalveluiden alueelliset erot ovat kaventuneet.</i> 	
<p>2. Aluehallintovirasto ehkäisee alkoholihaittoja alkoholiohjelman ja alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman 2013 - 2014 mukaisesti.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on jatkanut alkoholiohjelman alueellista koordinaatiota tavoitteenaan mallin vakiinnuttaminen osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.</i> - <i>on toteuttanut alkoholiohjelman toimeenpanoa poikkihallinnollisena yhteistyönä</i> - <i>on osallistunut alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman 2013 - 2014 toimeenpanoon yhteistyössä Valviran kanssa painopisteenä päihtyneille anniskelun valvonnan ja sanktioinnin tehostaminen sekä paikallisen vaikuttamisen lisääminen alkoholilupahallintoon.</i> - <i>on edistänyt ja seurannut PAKKA- (paikallinen alkoholipolitiikka) hankkeen käyttöönottamista (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenpide 55).</i> 	<p>2013-2015</p>
<p>3. Aluehallintovirasto ehkäisee lähisuhde- ja perheväkivaltaa.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on osallistunut lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisemisen valvontaohjelman valmisteluun.</i> - <i>seuraa lähisuhteissa ja perheissä tapahtuvan väkivallan ehkäisyn suositusten toimeenpanoa osana sisäisen turvallisuuden ohjelmaa.</i> - <i>edistänyt ja seurannut lähisuhde- ja perheväkivallan riskiä lähisuhteissa arvioivan MARAK- (moniammatillinen riskinarviointikokous) toimintamallin käyttöönottamista (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenpide 39).</i> 	<p>2013 2012-2015</p>
<p>4. Aluehallintovirasto huolehtii asianmukaisen rikos- ja riita-asioiden sovittelutoiminnan yhdenmukaisesta saatavuudesta.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on järjestänyt sovittelutoiminnan niin, että sovittelupalvelua on saatavissa asianmukaisesti ja yhdenmukaisena alueen ja maan kaikissa osissa.</i> - <i>on kehittänyt sovittelutoimintaa STM:n, THL:n, OM:n, SM:n (poliisi) ja aluehallintovirastojen yhteistyönä.</i> - <i>on edistänyt sovittelun käyttöä hallitusohjelman mukaisesti erilaisissa rikos- ja riita-asioissa oikeudenkäyntimenettelyn nopeuttamiseksi.</i> - <i>Sovittelun keskitetty koulutusvastuu on yhdellä vuosittain vaihtuvalla aluehallintovirastolla. Aluehallintovirastot ovat vuorollaan hoitaneet keskitetysti sovittelun koulutuksen.</i> - <i>on välittänyt tietoa sisäisen turvallisuuden ohjelman toimenpiteen 27 mukaisesti erilaisista auttamistahoista ja palveluista, jos niitä sovittelun aikana tai sovitteluun halukkuutta tiedusteltaessa on noussut esille.</i> 	<p>2012-2015</p>
<p>5. Mielenterveys- ja päihdetyö ovat tärkeä osa paikallista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ja syrjäytymisen ehkäisyä.</p>	

<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on tarjonnut alueellista informaatio-ohjausta sekä tukea sosiaali- ja terveydenhuollon ehkäisevään työhön hyvien käytäntöjen tunnetuksi tekemisessä.</i> - <i>ennaltaehkäisee syrjäytymistä muun muassa seuraamalla peruspalvelujen saatavuutta sekä täydennyskoulutuksen ja informaatio-ohjauksen kautta.</i> - <i>osallistuu yhteistyössä Valviran johdolla tapahtuvaan mielenterveys- ja päihdehuollon ympärivuorokautisia asumispalveluja sekä päihdehuollon laitoshoidon koskevan valtakunnallisen valvontaohjelman toimeenpanoon osana normaalia ohjaus- ja valvontatyötä.</i> 	2012-2015
--	-----------

<p>6. Aluehallintovirasto varmistaa ylivelkaantumisesta aiheutuvien ongelmien vähentämiseksi talous- ja velkaneuvonnan riittävän saatavuuden ja laadun.</p>	
<p><i>Mittari: Jonotusaika talous- ja velkaneuvontaan keskimäärin 60 vrk</i></p>	2012-2015

<p>7. Aluehallintovirasto ohjaa kuntia, jotta toimeentulotuki tulee myönnettyä asianmukaisesti.</p>	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>on osallistunut toimeentulotukea koskevien valtakunnallisten valvontaohjelmien valmisteluun ja toimeenpanoon yhteistyössä Valviran kanssa (ml. asian mukaisuus sekä määräajat).</i> <p><i>Mittari: Toimeentulotuen myöntämiselle asetettujen määräaikojen noudattaminen</i></p>	2012-2015

2.2 Tasa-arvoinen yhteiskunta – Perusoikeudet ja oikeusturva

Valvonnan painopiste ennaltaehkäisyyn

1. Aluehallintovirasto käsittelee valitukset, oikaisupyynnöt, kantelut ja lausuntopyynnöt sekä arvioi niiden pohjalta oikeusturvan tilaa ja toteutumista kansalaisten yhdenvertaisuuden sekä oikeusturvan näkökulmasta. Aluehallintovirasto antaa näihin tehtäviin liittyvää koulutusta, ohjausta ja neuvontaa.	
<p><i>Mittarit (palvelukyky ja laatu):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kanteluiden keskimääräinen käsittelyaika - Ratkaistut kantelut / saapuneet kantelut - Valitusten ja lausuntojen keskimääräinen käsittelyaika - Ratkaistut valitukset / saapuneet valitukset - Ratkaistut lausunnot / saapuneet lausunnot - Oppilasarvioinnin oikaisupyynnöiden keskimääräinen käsittelyaika - Ratkaistut oppilasarvioinnin oikaisupyynnöt / saapuneet oikaisupyynnöt <p><i>Mittarit (suoritteet ja julkishyödykkeet):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ratkaistut valvontapäätökset - Suomen- ja ruotsinkieliset sivistystoimen oikeusturvatehtäviin liittyvät koulutustilaisuudet <p><i>Mittarit (toiminnallinen tehokkuus):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Suoritteet / htv - Kustannukset euroa / suorite 	2012-2015
2. Aluehallintovirasto tehostaa ja nopeuttaa kanteluiden käsittelyä.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kanteluprosessin tehostamisen myötä voimavaroja on siirretty ennaltaehkäisevään toimintaan. - Aluehallintovirasto on varautunut kanteluasioiden käsittelyyn liittyvien lainsäädäntömuutosten täytäntöönpanoon vuonna 2013 ja toteuttanut muutokset kantelunettelyissä tehokkaasti lakimuutosten voimaantultua <p><i>Mittarit (palvelukyky ja laatu):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kanteluiden keskimääräiset käsittelyajat - Ratkaistujen valvontapäätösten käsittelyajat <p><i>Mittarit (toiminnallinen tehokkuus):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kanteluiden määrä / htv - Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontapäätösten määrä / htv - Kustannukset euroa / kantelu 	2013-2015 2013
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja ja toiminnan kehittämisyksikköä	
3. Aluehallintoviraston valvonnan painopiste siirtyy ennaltaehkäisevään valvontaan. Aluehallintovirasto kiinnittää erityistä huomiota ennaltaehkäisevään toimintaan ja hoidon ja hoivan saatavuuteen sekä siihen, miten ennaltaehkäisevästä toiminnasta ja hoidon ja hoivan saatavuudesta tiedotetaan väestölle. Aluehallintovirasto lisää ennalta ehkäisevän työn osaamista.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <p><i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - on valvonut kuntien opiskelu- tai työterveyshuollon ulkopuolelle jääville suunnattavan terveysneuvonnan ja terveystarkastuksien toteutumista selvittämällä, mitä toimenpiteitä kunnat ovat tehneet (mm. kohderyhmien tarkempi kuvaaminen, järjeste- 	2012-2015

<p>tyt terveystarkastukset)</p> <ul style="list-style-type: none"> - on valmistellut ja toimeenpannut yhdessä Valviran kanssa valtakunnallisen hoitoon pääsyn valvontaohjelman (Kiireetön hoito). (kiireettömään hoitoon pääsee terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanotolle tarpeen mukaan 3 päivässä.) - on valvonut, että sosiaalihuoltolaissa säädetty välitön sosiaalipalvelujen tarpeen arviointi toteutuu kiireellisissä tapauksissa kaikissa kunnissa (sosiaalipäivystys) ja muissa kuin kiireellisissä tapauksissa arviointi toteutuu 7 arkipäivän kuluessa. 	
---	--

<p>4. Aluehallintovirasto ohjeistaa kuntia ja yksityisiä koulutuksen ylläpitäjiä ilmoittamaan mahdollisesta perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opettajien lomautuksesta tai muista vastaavista järjestelyistä 60 päivää ennen niiden toteuttamista.</p>	
<p>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on antanut ennen opettajien lomautusten toteuttamista perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjille informaatio-ohjausta oppilaiden ja opiskelijoiden oikeuksista ja opetuksenjärjestäjän lomautuksen aikaisista velvollisuuksista. Aluehallintovirasto raportoi pyydettyä tiedossaan olevista lomautuksista opetus- ja kulttuuriministeriölle. <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käsiteltyjen perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opettajien lomautuksiin liittyvien lomautusten aikaisen opetuksen järjestämistä koskevien ilmoitusten määrä. 	2012-2015

Yhdenmukaiset ja vaikuttavammat ratkaisut

<p>1. Aluehallintovirasto noudattaa päätöksenteossa yhdenmukaisia menettelytapoja ja yhtenäisiä perusteita.</p>	
<p>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on osallistunut aktiivisesti uusien yhdenmukaisten menettelytapojen, päätöksenteon yhtenäisten perusteiden ja toimintamallien kehittämiseen sekä niiden käyttöönottoon. - Kehittämishankkeiden /-projektien yhteydessä on luotu päätöksenteolle yhtenäisiä perusteita ja seurantaan uusia menettelytapoja. - Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä oikeusturvatehtävissä muiden aluehallintovirastojen kanssa, jotta viraston tekemien päätösten ja päätöksenteossa noudatettavien menettelytapojen yhtenäisyys varmistetaan. <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kanteluasioiden työtilan käyttö ja käytettävyys - Lupien ja kanteluiden keskimääräiset käsittelyaikaerot aluehallintovirastojen välillä - Ympäristölupavastuualueen mittarina yhtenäisyys AVI:n välillä eri ratkaisukoonpanojen osuuksissa päätetyissä asioissa. 	2012-2015

<p>2. Aluehallintovirastot parantavat ratkaisujensa vaikuttavuutta.</p>	
<p>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on ottanut käyttöön uudet toiminnan vaikuttavuuden seurantamenetelmät (arviointi 2013 ja 2015). Mittaria tarkennetaan valvontaprojektin ja mahdollisesti sen jälkeen asetettavan valvontahankkeen tekemien ja niiden pohjalta hyväksytyjen ehdotusten perusteella - Aluehallintovirasto on turvannut toiminnanharjoittajien ja palveluntuottajien yhdenmukaisen kohtelun sekä haitankärsijöiden ja muiden asianosaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet 	2013-2015

3. Aluehallintovirastot vaikuttavat ympäristönsuojelun valtakunnallisessa yhteistyössä ympäristölupien yhtenäisyyden edistämiseen.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue on osallistunut AVI:n, ELYjen ja YM:n yhteisissä toimialaryhmissä ja yhteistyössä teollisuuden kanssa BAT-ryhmissä teollisuuspäästödirektiivin mukaisten toimialakohtaisten lupaehtoja sitovien BAT-määrittelyiden (ns. BREF-asiakirjat) valmisteluun. - Toimialaryhmät ovat valmistelleet linjauksia ja laatineet mallilupapäätöksiä lupakäsittelyn sähköiseen tietojärjestelmään sekä seuranneet oman toimialansa lupien yhdenmukaisuutta. - seurantamittari: BREF-asiakirjojen valmisteluun osallistuminen 	2012-2015

4. Aluehallintovirasto varmistaa palvelutason säilyttämisen seuraavissa uudistuksissa erityisesti siirtymävaiheessa ja luo samalla pohjaa yhtenäisille menettelyille ja lain soveltamiskäytännöille:	
<ul style="list-style-type: none"> • vuoden 2012 alusta voimaan tuleva vesilaki • vuonna 2013 teollisuuspäästödirektiivin voimaantulon takia muuttuva ympäristönsuojelulaki 	
<p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten asioiden määrät ja käsittelyajat 	2012-2015

Nopea, laadukas ja tehokas lupien käsittely

1. Aluehallintovirasto käsittelee luvat nopeasti, laadukkaasti ja tehokkaasti. Lupien käsittelyprosesseja yhdenmukaistetaan ja tehostetaan laatutyössä/prosessityössä. Lupien käsittelyajat lyhenevät. Kansalaisten yhdenvertaisuuden parantamiseksi alueellisissa lupakäytännöissä ja valvontatoiminnassa Valviran koordinoivaa ja ohjaavaa roolia suhteessa aluehallintovirastoihin vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintoviraston lupahallinnossa on noudatettu hyvän hallinnon periaatteita tulostavoitteeksi asetettujen käsittelyaikojen puitteissa. - Aluehallintovirastojen lupamenettelyt on vertailtu (valvontaprojekti), - Aluehallintovirastot ovat toteuttaneet sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmia yhdenmukaisesti. - Aluehallintoviraston ja VALVIRAn yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon valvonta- ja lupajärjestelmä (Valveri) on rakennettu ohjauksen ja valvonnan sekä lupahallinnon tueksi. <p><i>Mittarit (palvelukyky ja laatu):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lupien keskimääräiset käsittelyajat <p><i>Mittarit (toiminnallinen tehokkuus):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ratkaisut / htv - Kustannukset euroa / ratkaisu - Yhteisten menettelyohjeiden noudattamisaste 	2012-2015
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja. Valvontaprojektin osalta ESAVIN toiminnan kehittämisyksikkö.	

Toimiva valvonta

1. Aluehallintovirastot parantavat valvonnan toimivuutta ja vaikuttavuutta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> Aluehallintovirasto <ul style="list-style-type: none"> - on valmistellut ja toimeenpannut valtakunnallisia valvontaohjelmia sekä toteuttanut suunnitelmien mukaista ja oma-aloitteista valvontaa sovittujen periaatteiden mukaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmat sisältävät ohjeita oma-valvonnan toteuttamiseksi. - on seurannut ja valvonut työterveyshuollon palveluiden saatavuutta. Työsuojelun vastuualue ja Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue ovat toimineet tarvittaessa yhteistyössä, mikäli työterveyshuollon palvelujen saatavuudessa esiintyy alueellisia ongelmia². - on osallistunut Valviran johdolla vammaisten henkilöiden ympärivuorokautisia asumispalveluja koskevan valvontaohjelman toimeenpanoon ja päivitykseen. Aluehallintovirasto on valvonut seuraavia kuntien toimia: <ul style="list-style-type: none"> - Vammaisen henkilön palvelutarve on selvitetty määräajassa. Yksilölliset palvelusuunnitelmat laaditaan viivytyksettä ja yhdessä asiakkaan kanssa. Palvelusuunnitelmat ovat kuntien vammaispalveluiden suunnittelun pohjana. - Vaikeavammaiset henkilöt ovat saaneet henkilökohtaista apua päivittäisiin toimiin, työhön ja opiskeluun henkilön välttämättömän tarpeen mukaan sekä harrastuksiin osallistumiseen ja sosiaalisen vuorovaikutukseen vähintään 30 tuntia kuukaudessa. 	2012-2015 2012-2014

2. Aluehallintovirasto valvoo ja ohjaa kuntia niiden valvoessa tupakkalain toteutumista.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> Aluehallintovirasto <ul style="list-style-type: none"> - on osallistunut Valviran johdolla tupakkalain valvontaohjelman toimeenpanoon ja tarvittaessa sen päivitykseen. 	2012-2015

Terveet ja toimivat markkinat

1. Aluehallintovirasto toteuttaa kilpailupolitiikkaa tavoitteena markkinoiden tehokas toiminta. Aluehallintovirasto edistää toimenpiteillään kilpailupolitiikan vaikuttavuutta alueellaan.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on palvellut toimialueensa kansalaisia ja elinkeinoharjoittajia taloudellista kilpailua ja kilpailunrajoituksia koskevissa asioissa ja edistänyt kilpailulainsäädännön tuntemusta - Aluehallintovirasto on vaikuttanut yhdessä Kilpailuviraston kanssa julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan järjestämiseen kilpailuneutraliteetin varmistamiseksi - Aluehallintovirasto on parantanut markkinoiden toimivuutta tehokkaalla puuttumisella kartelli-vihjeisiin sekä kilpailijoiden poissuljentaan markkinoilta - Aluehallintovirasto on edistänyt tervettä ja toimivaa taloudellista kilpailua sekä kuluttajien luottamusta markkinoiden toimintaan - Aluehallintovirasto on keskittynyt toiminnassa olennaisiin kilpailunrajoituksiin sekä rakenteellisiin kilpailunesteisiin ja rajoituksiin. 	2012-2015

2. Aluehallintovirasto toteuttaa kuluttajapolitiikkaa tavoitteena, että kuluttajan asema on turvallinen, ja että kuluttajat sekä yrittäjät luottavat markkinoiden toimivuuteen. Aluehallintovirasto edistää toimenpiteillään kuluttajapolitiikan vaikuttavuutta alueellaan.	
---	--

² Terveyskeskuksesta ei ole saatavissa alueen yrityksille ja omaa työtään tekeville työterveyshuolto-palveluja.

<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aluehallintovirasto on toteuttanut kuluttajaoikeudellisia valvontakampanjoita yhteistyössä Kuluttajaviraston kanssa.</i> - <i>Aluehallintovirasto on toteuttanut valmismatkaliikkeiden valvontakampanjoita avustuen valmismatkanostajien taloudellisen turvallisuuden varmistamiseksi Kuluttajavirastoa valmismatkaliikelaisissa mainitun rekisteröitymis- ja vakuudenasettamisvelvollisuuden valvonnassa.</i> - <i>Aluehallintovirasto on tehnyt kuluttajapoliittisia vertailuja ja selvityksiä yhteistyössä Kuluttajaviraston ja /tai Kuluttajatutkimuskeskuksen kanssa.</i> - <i>Aluehallintovirasto on valvonut oma-aloitteisesti hyödykkeiden hintojen ilmoittamista markkinoinnissa sen varmistamiseksi, että kuluttajilla on ollut käytössään oikea informaatio ostopäätöksiä tekemisessä.</i> - <i>Aluehallintovirasto on valvonut aktiivisesti ja oma-aloitteisesti kiinteistöjen- ja vuokrahuoneistojen välitystoimintaa varmistaen kuluttajien taloudellisen ja oikeudellisen turvallisuuden sekä markkinoiden toimivuuden.</i> - <i>Aluehallintovirasto on valvonut teknisen vaatimuksenmukaisuuden varmistamiseksi mittauslaitteiden varmentamisesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.</i> 	2012-2015
<p>3. Aluehallintovirasto ylläpitää valtakunnallista luotonantajarekisteriä sekä valvoo luotonantajia tehokkaasti varmistaen kuluttajien taloudellisen ja oikeudellisen turvallisuuden.</p>	
<p><i>Mittarit (suoritteet ja julkishyödykkeet):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Valvontatoimenpiteiden määrä</i> <p><i>Mittarit (toiminnallinen tehokkuus):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Valvontatoimenpiteet / htv</i> - <i>Kustannukset euroa / valvontatoimenpide</i> 	2012-2015

2.3 Turvallinen yhteiskunta – Asuin-, työ- ja elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

1. Aluehallintovirasto valvoo ja arvioi kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmia.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto on</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - valvonut, että kuntien valvontasuunnitelmat on tehty ja on arvioinut kaikkien toimialueensa kuntien valvontasuunnitelmat vähintään kerran valvontaohjelmakaudella painottuen kauden alkupuolelle sekä toteutumat kerran vuodessa - on raportoinut ja laatinut yhteenvetoraportin alueensa kuntien valvontasuunnitelmien toteutumisen arvioinneista Valviralle, Eviralle ja Tukesille valvontaohjelman mukaisesti vuosittain. - jatkanut kuntien valvontasuunnitelmien suunnittelua ja kehittämistä yhteistyössä Valviran, Eviran ja Tukesin kanssa. 	2012-2015
2. Aluehallintovirasto osallistuu terveydensuojeluun.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto on osallistunut terveydensuojeluun:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - kehittämällä lähialueyhteistyötä asiantuntija-avun ja yhteistyön keinoin: turvallisuus, ympäristön tila, tartuntataudit. - osallistumalla kansallisen terveydensuojeluohjelman sekä kansalliseen talousveden turvallisuussuunnitelman laatimiseen. AVIt tekevät yhteistyötä ELY-keskusten kanssa edellä mainittujen suunnitelmien ja ohjelmien laatimisen tukemiseksi. - kartoittamalla, miten kuntien terveydensuojeluviranomaiset ovat osallistuneet lausunnonantajina tai ohjausryhmien jäseninä kaavamennettelyihin tai ympäristövaikutusten arviointimenettelyihin (YVA laki). 	2012-2015
3. Aluehallintovirasto ohjaa ja valvoo paikallista ympäristöterveydenhuoltoa.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - on edistänyt ja tukenut kuntia ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden muodostamisessa ja toiminnan käynnistämisessä sekä kehittämisessä. - on seurannut yhteistoiminta-alueiden muodostumista alueellaan ja raportoimalla tilanteesta ministeriöön vuoden välein. - on vahvistanut yhtenäisiä ja tehokkaita valvontakäytäntöjä eri ympäristöterveydenhuollon osa-alueilla vuosittain. - on käynnistänyt yhteistyössä Valviran kanssa kuntien terveydensuojelu- ja tupakka-valvonnan ohjaus- ja arviointikäyntien toteuttamisen. - on kehittänyt yhteistyössä Valviran ja Eviran kanssa valvontasuunnitelmien ja niiden toteutuman arviointimenetelmiä. - on tukenut ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmien (ns. KUTI-YHTI) käyttöönottoa kuntien valvontayksiköissä. - on osallistunut ympäristöterveydenhuollon näkyvyyden lisäämiseksi järjestettävään valvontaprojektiin yhdessä ympäristöterveydenhuollon keskusvirastojen kanssa. 	2012-2015
4. Aluehallintovirasto tukee kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten toimintaa yhteistyössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	2012-2015

<p>- Aluehallintovirasto on tarjonnut kunnille koulutusta ja muuta asiantuntija-apua</p> <p>Mittarit (seurantamittareita):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koulutustilaisuuksien määrä - Osallistuneiden kuntien määrä - Osallistujamäärä 	
<p>5. Aluehallintovirasto ohjaa elintarvikevalvontaa ja varmistaa valvonnan yhdenmukaisuuden.</p>	
<p>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on ohjannut kuntien viranomaisia elintarvikevalvonnan toimeenpanossa ja kehittämisessä Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulossopimuksen mukaisesti. 	<p>2012-2015</p>
<p>6. Aluehallintovirasto huolehtii eläinsuojeluvalvonnasta alueellaan.</p>	
<p>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on ohjannut ja toteuttanut eläinsuojeluvalvontaa Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulossopimuksen mukaisesti. 	<p>2012-2015</p>
<p>7. Aluehallintovirasto vastaa lakisääteisesti vastustettavien eläintautien seurannasta ja torjunnasta alueellaan.</p>	
<p>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on hoitanut todetut eläintautitapaukset nopeasti ja tehokkaasti - Aluehallintovirasto on järjestänyt eläinten terveyteen liittyvän seurannan ja valvonnan Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulossopimuksen mukaisesti 	<p>2012-2015</p>
<p>8. Aluehallintovirasto valvoo eläinlääkintähuolto palvelujen saatavuutta alueellaan ja ohjaa kuntia varmistamaan riittävät palvelut eläinlääkintähuoltolain mukaisesti.</p>	
<p>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on ohjannut kuntien suunnitelmien laatimista ja arvioinut niiden toteutumista Eviran kanssa tehdyn toiminnallisen tulossopimuksen mukaisesti 	<p>2012-2015</p>
<p>9. Aluehallintovirasto ehkäisee ympäristön pilaantumista, edistää energia- ja materiaalitehokkuutta, turvaa terveellisen ja viihtyisän ympäristön, ehkäisee jätteiden syntyä ja haitallisia vaikutuksia sekä torjuu ilmastonmuutosta.</p>	
<p>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on ympäristölupapäätöksiä tehdessään huomionnut uuden jätelainsäädännön sisältämän etusijajärjestyksen ja materiaalitehokkuuden. - Aluehallintovirasto tehostaa jätevedenpuhdistamojen ympäristölupien käsittelyssä yhdyskuntajätevesien typenpoistoa Suomen Itämeren suojeluohjelman periaatteiden mukaisesti. 	<p>2012-2015</p>
<p>10. Aluehallintovirasto edistää sivistystoimen osalta sosiaalista turvallisuutta ja syrjäytymisen ehkäisemistä mm. lisäämällä opetushenkilöstön tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvää osaamista, jolla edistetään oppilaiden tieto- ja viestintätekniikan eettistä käyttöä.</p>	
<p>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on järjestänyt opetushenkilöstön lyhytkestoisia koulutus- ja informaatiotilaisuuksia sosiaalisen turvallisuuden edistämiseksi, syrjäytymisen ehkäisemisen sekä tieto- ja viestintätekniikan eettisen käytön edistämiseksi. 	<p>2012-2015</p>

Luonnonvarojen kestävä käyttö

1. Aluehallintovirasto edistää, järjestää ja sovittaa yhteen ympäristö- ja vesilupien käsittelyssä vesivarojen ja vesiympäristön kestävästä käytöstä, ehkäisee ja vähentää vedestä ja vesiympäristön käytöstä aiheutuvia haittoja sekä parantaa vesivarojen ja vesiympäristön tilaa	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on edistänyt ympäristö- ja vesilupien käsittelyssä osaltaan vuosille 2010-2015 vahvistettujen vesienhoitosuunnitelmien ja valtakunnallisten alueidenkäytön ympäristötavoitteiden toteutumista. - Lupakäsittelyssä on otettu huomioon suostrategian ja valtioneuvoston periaatepäätösten kannanotot, joiden mukaan tavoitteena on ohjata turvetuotanto jo ojitetuille tai muuten luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille ja käytöstä poistetuille suopelloille. 	2012-2015

Yhteiskunnan toiminta poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa on turvattu

1. Aluehallintovirasto sovittaa yhteen varautumista ja valmiussuunnittelua sekä siihen liittyvän yhteistoiminnan järjestämistä toimialueellaan.	
a) Aluehallintovirastolla on ajantasainen valmiussuunnitelma	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintoviraston valmiussuunnitelma on tehty/päivitetty. - Aluehallintovirastolla on käytettävissä johtamistilat/suojatilat siten, että aluehallintovirasto voi hoitaa tehtäviään myös tehostettua toimintaa vaativissa häiriötilanteissa ja tilat ovat otettavissa käyttöön yhden kuukauden kuluessa. - Avainhenkilöstö on perehdytetty valmius- ja muissa harjoituksissa sekä muissa koulutustilaisuuksissa. 	2012-2015
b) Eri viranomaisten valmiussuunnittelu sovitetaan yhteen yhteiskunnan turvallisuusstrategian ja riskianalyysojen pohjalta alueellisessa valmiustoimikunnassa.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmiustoimikunta on pitänyt toimintasuunnitelmansa mukaiset kokoukset ja sovitaneet yhteen valmiussuunnittelua yhteiskunnan turvallisuusstrategian ja riskianalyysojen pohjalta. 	2012-2015
c) Aluehallintovirasto vastaa alueellisesta varautumisesta ympäristöterveydenhuollon erityistilanteisiin sekä ohjaa kuntien varautumista siinä.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <p>Aluehallintovirasto</p> <ul style="list-style-type: none"> - on varmistanut, että ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueilla on ympäristöterveyden erityistilanteiden varautumissuunnitelmat, ja ne on koordinoitu muiden kunnan hallintokuntien kanssa. - on laatinut terveydensuojelulain 52 §:ään perustuvan suunnitelman erilaisia erityistilanteita varten, jotka saattavat vaatia AVIn toimenpiteitä. 	2012-2015
d) Kansallinen pandemian toimintasuunnitelma on toimeenpanttu kunnissa ja todennäköisiin erityistilanteisiin on varauduttu.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <p>Aluehallintovirasto</p> <ul style="list-style-type: none"> - on valvonut, että kunnissa on kattavat pandemiasuunnitelmat ja kunnat ovat testanneet ja harjoitelleet mahdollisia erityistilanteita. - on varautunut pandemiaan yhteistyössä THL:n, Fimean ja TTL:n kanssa. 	2012-2015
e) Aluehallintovirasto varautuu eläintautiepidemioiden varalta.	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirastojen eläintauteja koskevat valmiussuunnitelmat ovat kattavat ja niitä päivitetään säännöllisesti - Aluehallintovirasto on antanut koulutusta alueellaan eläintauteihin varautumisesta. 	2012-2015

f) Aluehallintovirastot ohjaavat kuntia päivittäistavara- ja huollon häiriötilanteisiin varautumisessa uuden ohjeistuksen mukaisesti 2013-2015	
g) Aluehallintoviraston ja pelastuslaitosten välinen työnjako kuntien valmiussuunnittelun tukemisessa on selkeä.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on selvittänyt, mitä sopimuksia toimialueensa pelastuslaitokset ovat tehneet kuntien valmiussuunnittelun tukemisesta. - Aluehallintovirasto ja pelastuslaitokset ovat sopineet työnjaosta.	2012-2015
h) Aluehallintovirasto järjestää yhdessä Pelastusopiston kanssa valmiusharjoituksia ja osallistuu erikseen sovitulla tavalla valtakunnallisiin harjoituksiin.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Pelastusopiston kokoaman palautteen sisältö (yhdenmukainen arviointilomake) - Suunnitellut harjoitukset on toteutettu. <i>Mittarit</i> - Valmiusharjoituksista saadun palautteen keskiarvo	2012-2015
2. Aluehallintovirasto tukee toimivaltaisia viranomaisia ja tarvittaessa sovittaa yhteen toimintaa niiden kesken viranomaisten johtaessa turvallisuuteen liittyviä tilanteita.	
a) Aluehallintovirastolla on valmius kerätä alueen tilannekuvaa normaaliolojen laajoissa ja pitkäkestoisissa häiriötilanteissa ja tarvittaessa myös toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Tilat toimintaa varten on varattu ja ne on varustettu asianmukaisesti. - Henkilöstö on koulutettu. - Aluehallintovirasto on suunnitellut ja määritellyt henkilöstönsä tavoitettavuuden siten, että toiminnan käynnistäminen ja aluehallintovirastolle kuuluvista tehtävistä huolehtiminen suuronnettomuus- ja häiriötilanteissa on paikallisiin olosuhteisiin ja aluehallintovirastoille eri lainsäädännöistä johtuvien tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta mahdollista. - Tilannekeskuksen toiminta on ohjeistettu ja testattu mm. valmiusharjoituksissa.	2012-2015
b) Aluehallintovirasto on sopinut osana varautumisen yhteensovittamista erilaisten vakavien ja pitkäkestoisien tilanteiden edellyttämistä yhteistoimintajärjestelyistä sekä mahdollisista toimivaltaisen viranomaisen tukemiseen ja eri viranomaisten toiminnan yhteensovittamiseen liittyvistä toiminnoista. Lisäksi aluehallintovirasto ylläpitää kykyä toimeenpanna nämä yhteistoimintajärjestelyt tarvittaessa.	
c) Aluehallintovirasto tukee sisäasiainministeriötä sen pelastuslain mukaisissa tehtävissä vuosittaisessa yhteistyötapaamisessa erikseen sovitavalla tavalla.	
3. Aluehallintovirasto valvoo sitä, että erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden (ns. SEVESO-laitokset) ulkoiset pelastussuunnitelmat on laadittu säädösten mukaisesti ja että vaaditut harjoitukset on järjestetty sekä raportoi asiasta sisäasiainministeriölle.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on arvioinut SEVESO-laitosten ulkoiset pelastussuunnitelmat - Aluehallintovirasto on valvonut ja seurannut suuronnettomuusharjoitusten valmistelua, toteutusta ja tasoa. - Aluehallintovirasto on toimittanut selvityksen ulkoisista pelastussuunnitelmista sekä antanut selvityksen toteutuneista harjoituksista sisäasiainministeriölle vuosittain toukokuun loppuun mennessä.	2012-2015
4. Aluehallintovirasto järjestää yhdessä puolustusvoimien kanssa kokonaisturvallisuutta edistäviä ja laadukkaita alueellisia maanpuolustuskursseja.	
<i>Mittarit:</i> - Kurssipalautteen keskiarvo	2012-2015

Yhteisöillä ja kansalaisilla paremmat valmiudet huolehtia turvallisuudestaan

1. Aluehallintovirasto edistää alueellisesti omatoimisen varautumisen koulutusta ja sovittaa yhteen viranomaisten ja järjestöjen järjestämää koulutusta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on esimerkiksi pelastuslaitosten johdon ja järjestöjen kanssa pidetyin yhteistoimintatilaisuuksien avulla kartoittanut omatoimisen varautumisen koulutuksen määrän ja kohdistumisen toimialueellaan.	2012-2015
2. Aluehallintovirasto edistää ja tukee paikallista turvallisuussuunnittelua sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanosuunnitelmassa linjatun mukaisesti.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on tehnyt yhteistyötä pelastuslaitosten, poliisilaitosten ja kuntien kanssa.	2012-2015

Hätätilanteissa tarkoituksenmukaista apua

1. Aluehallintovirasto huolehtii alueen pelastustoimen valvonnasta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on kiinnittänyt valvonnassaan huomiota alueen pelastustoimen palvelutasopäätösten, pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen ja muiden pelastustoimen palvelutasoon vaikuttavien ohjeiden toteutumiseen.	2012-2015
2. Aluehallintovirasto osallistuu pelastuslaitosten ja pelastustoimeen osallistuvien muiden tahojen yhteistoimintaa edistävien suuronnettomuusharjoitusten suunnitteluun ja järjestämiseen.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Suuronnettomuusharjoituksista saatu palaute ja harjoituksiin osallistuvien tahojen määrä	2012-2015
3. Aluehallintovirasto edistää eri tahojen yhteistoimintaa pelastustoimessa toimialueellaan.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on edistänyt toimialueensa pelastustoimeen osallistuvien tahojen yhteistoimintaa esimerkiksi järjestämällä toimijoiden yhteisiä tilaisuuksia.	2012-2015

Harmaan talouden torjunta

1. Aluehallintovirasto tekee viranomaisyhteistyötä työsuojelun, alkoholivalvonnan, poliisin, verottajan, tullin, rajavartiolaitoksen, ympäristönsuojelun valvontaviranomaisten, kilpailuviranomaisten, elintarvikevalvonnan, työvoimaviranomaisten ja työeläkevakuuttavien kesken harmaan talouden torjunnassa.	
Työsuojelun vastuualueella on keskeinen rooli harmaan talouden torjunnassa. Tavoitteet asetetaan STM:n ja työsuojelun vastuualueiden välisissä sopimuksissa.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <i>Aluehallintovirasto</i> - on keskittänyt harmaan talouden torjuntaa erityisesti majoitus- ja ravitsemusalalle. - on kehittänyt alkoholivalvontaa yhteistyössä Valviran kanssa. <i>Mittarit:</i> - alkoholilupatarkastuksia on suoritettu 20 -25 prosenttiin valvontakohteista. - alkoholihallinnon valvonta-asiat ratkaistaan keskimäärin 60 päivässä.	2012-2015

2.4 Toiminnan kehittäminen

Toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden kehittäminen

1. Aluehallintovirasto parantaa toiminnan tuottavuutta, vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman mukaisesti.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, suoritelmämäärät, tuottavuus, määrärahan riittävyys, uuden ohjelman mukaiset mittarit	2012-2015

Tietojohtamisen, ohjausjärjestelmän ja toimintakulttuurin kehittäminen

1. Aluehallintovirastojen johtamisessa tukeudutaan ajantasaisen ja luotettavan tiedon käyttöön päätöksen teossa.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on hyödyntänyt tehokkaasti oman organisaation ja yhteistyökumppaneiden tietoa johtamisen tukena sekä innovaatioiden tuottamisessa. - Tiedon tuottamisen ja keräämisen sekä strategisen osaamisen lisäämiseksi ja ennakoinnin suunnittelun tueksi aluehallintovirastoissa on jatkokehitetty olemassa olevia tietojärjestelmiä ja arvioitu erillisen uuden johdon tietojärjestelmän tarve ja toteuttaminen. - Patiosta on kehitetty tietojohtamista ja asiantuntijatyötä palveleva tiedon hankinta-, hallinta- ja analysointijärjestelmä. ..	2012-2015 2013
1. tavoite koskee aluehallintovirastoja 2. tavoite koskee aluehallintovirastoja, toiminnan kehittämyksikköä ja tietohallintoyksikköä 3. tavoite koskee PSAVIa, tietohallintoyksikköä, toiminnan kehittämyksikköä ja aluehallintovirastojaa.	

2. Aluehallintovirastojen riskienhallinnan menettelyitä kehitetään sekä laaditaan yhtenäinen riskienhallintapolitiikkamalli.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Toiminnan kehittämyksikkö on kehittänyt yhteistyössä sisäisen tarkastuksen yksikön ja AVIen kanssa aluehallintovirastojen riskienhallintamenettelyitä siten, että aluehallintovirastot arvioivat vuodesta 2013 alkaen tulosohjausprosessiin kytkeytyvien strategisten tavoitteiden toteutumiseen liittyvät riskit, niiden merkittävyyden ja määrittelevät olennaisimpien riskien hallintamenettelyt.	2012-2015
Tavoite koskee aluehallintovirastoja, toiminnan kehittämyksikköä ja aluehallintovirastojen sisäisen tarkastuksen yksikköä.	

3. Aluehallintovirasto kehittää toimintakulttuuria innovaatioita ja uuden luomista tukevaksi.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintoviraston toimintakulttuuria on kehitetty oman työn kehittämistä, aloitteellisuutta, yhteistyötä ja osaamisen kehittämistä kannustavaksi. - Aluehallintovirasto on kehittänyt monimuotoisia työskentelytapoja tehtävien hoitamiseksi joustavasti (aika- ja paikkariippumattomuus). <i>Mittarit: VATU-ohjelman inhimillisen pääoman ohjelman (IPO) mittarit</i>	2012-2015

4. Aluehallintovirasto kehittää yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnittelua.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- Aluehallintovirasto on jatkanut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulman valtavirtaistamista toiminnan sisältökysymyksissä.	2012-2015
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on koonnut tunnistetut osa-alueet aluehallintovirastojen yhteiseksi valtavirtaistamissuunnitelmaksi.	2013

Henkilöstön kehittäminen

1. Henkilöstön osaamista kehitetään aluehallintovirastojen tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	2012-2015
- Luodaan menettelytavat osaamistarvekartoituksen ja osaamiskartoituksen tekemiseen Kieku-järjestelmään tukeutuen sen mahdollistamalla aikataululla	
- On tehostettu työssäoppimisen menetelmien käyttöä (työkierto, mentorointi, työnohjaus yms.).	
- On otettu käyttöön Kiekun mahdollistamia osaamisen johtamisen tasoa kuvaavia mittareita.	
- Hyödynnetään verkko-oppimismahdollisuuksia henkilöstön kehittämisessä.	
- On kehitetty henkilöstön viestintävalmiuksia toiminnan läpinäkyvyyden, avoimuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi	
<i>Mittarit:</i>	
- VMBaron tulokset	
Tavoite koskee: Työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä (THY): Järjestelmä/ohjeistukset/mittarit Kaikkia aluehallintovirastoja ja THY:ä valtakunnallisesti yhteistyössä: Osaamistarpeiden kuvaaminen Kaikki aluehallintovirastoja: työssäoppimisen menetelmien käyttö Toiminnan kehittämissyksikköä ja THY:ä: viestintävalmiudet	

2. Aluehallintovirasto kehittää johtamista ja esimiestoimintaa	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- Työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikkö on luonut yhteistyössä AVIen kanssa konseptin esimiesosaamisen kehittämiseen.	2012
- Työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikkö on kehittänyt yhteistyössä AVIen kanssa tulos- ja kehityskeskustelukäytänteitä.	2012-2015
- Aluehallintovirasto on toteuttanut esimiesarvioinnin (baron/esimiesten 360 asteen) työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikön koordinoimana. ja on hyödyntänyt esimiesarvioinnin tuloksia esimiestyön kehittämisessä.	2012-2015
- Esimiesten sekä henkilöstö- ja taloushallinnon asiantuntijoiden valmentaminen Kieku-järjestelmän käyttöönottoon.	2013-2014
- Kehitetään ja noudatetaan AVIen yhteisiä työnantajapoliittisia menettelytapoja.	2013-2015
<i>Mittarit:</i>	
- VMBaron tulokset	
Tavoite koskee työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä, toiminnan kehittämissyksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja	

3. Aluehallintovirasto edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
- Aluehallintovirasto on edistänyt osallistavaa toimintakulttuuria.	2012-2015
- Aluehallintovirasto on vahvistanut ennaltaehkäiseviä ja työkykyä tukevia käytänteitä työhyvinvointiohjelman mukaisesti.	2012-2015

<i>Mittarit</i> - VMBaron tulokset - Sairauspoissaolot	
Tavoite koskee työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

4. Aluehallintovirasto kehittää henkilöstösuunnittelua.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on pitänyt yllä ajantasaista henkilöstösuunnitelmaa. - THY on koordinoinut yhtenäisten periaatteiden toteutumisen henkilöstösuunnittelussa.	2013-2015
Tavoite koskee työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

5. Aluehallintovirasto ottaa huomioon eläköitymisen vaikutuksen rekrytointiin ja voimavarojen uudelleen kohdentamiseen.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - THY on laatinut malleja yhteistyössä AVI:n kanssa osaamisen (mm. hiljaisen tiedon) siirtämiseksi. - THY on laatinut suunnitelman rekrytointiosaamisen kehittämiseksi. - THY on kehittänyt ikäjohtamisen menettelytapoja yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa.	2013-2015 2013-2015 2013-2015
<i>Mittarit:</i> - VMBaron tulokset - Kiekun myötä kehitettävät uudet mittarit	
Tavoite koskee työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

Toiminnan asiakaslähtöisyyden, sitä tukevien toimintamallien ja sähköisten palvelumuotojen kehittäminen

1. Aluehallintovirastojen palveluja sähköistetään ja lisätään palvelujen tarjoamista sähköisen palvelukanavan välityksellä:	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on kehittänyt ja toteuttanut yhteistyössä eri toimijoiden kanssa sähköisiä palveluja niille asetettujen tavoitteiden mukaisesti, joita ovat mm. asiakaslähtöisyys, monikanavaisuus, tuottavuus, vaikuttavuus, tuloksellisuus ja laatuksiteerit. - Aluehallintovirastojen käytössä oleva VALDA-palvelu on korvattu uudella asianhallintaratkaisulla. Uusi ratkaisu integroidaan aluehallinnon yhteisen sähköisen asioinnin ratkaisuun. - Nykyiset käytössä olevat järjestelmät TS-diaari ja AHJO on korvattu uudella asianhallintaratkaisulla vuoden 2014 loppuun mennessä. - Palvelujen sähköistämissuunnitelman toteutumisen arviointi sekä päivittäminen ja tarkentaminen tarvittaessa.	2012-2015 2013 2014 2013-2015
<i>Mittarit</i> - Toteutettujen palvelujen määrä ja käyttöaste ja asiakaspalaute - CAF-itsearvioinnin tulokset	
Tavoite koskee toiminnan kehittämissyksikköä, tietohallintoyksikköä sekä aluehallintovirastoja.	

2. Aluehallintovirastojen toimintaa yhtenäistetään, johdetaan ja kehitetään asiakaslähtöisesti.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Otetaan käyttöön prosessimaista työtappaa ja yhtenäistetään prosesseja aluehallin-	2012-2015

<p><i>tovirastojen kesken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirasto on ottanut käyttöön asiakkuuksien hallintajärjestelmän asiakkuusstrategian linjausten mukaisesti. - Aluehallintovirastot ovat toteuttaneet asiakas- ja sidosryhmäkyselyn 2014 - Aluehallintovirasto on ottanut käyttöön asiakaspalautejärjestelmän sisältämät keinot. Aluehallintovirasto on kerännyt järjestelmän avulla systemaattisesti asiakkaiden odotuksia ja palautetta palveluista sekä kehittää toimintaa aktiivisesti palautetta hyödyntäen. - Aluehallintovirasto toteuttaa CAF-itsearviointin vuosina 2013 ja 2015. Toiminnan kehittämissyksikkö tukee arviointiprosessin toteuttamista ja jatkokehittämistä. <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Prosessien kehittämisen organisoinnin ja hallintamallin toimivuus - Yhtenäistettyjen palveluprosessien määrä (käytössä olevat) - Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset - CAF-itsearviointin tulokset 	
Tavoite koskee toiminnan kehittämissyksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

3. Kehitetään yhteispalvelua ja osallistutaan aktiivisesti Asiakaspalvelu2014-hankkeeseen.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - Etelä-Suomen aluehallintovirasto on koordinoanut aluehallintovirastojen yhteispalvelun yhdyshenkilöiden yhteistyötä sekä AVIn omien yhteispalveluna annettavien asiakaspalvelujen kehittämistyötä. Aluehallintovirasto on tukenut maakunnan liittojen yhteispalvelun aluevastaavien työtä yhteispalvelupisteiden ja niiden palveluvalikoimien lisäämiseksi maakuntakohtaisten yhteispalvelusuunnitelmien mukaisesti. - Asiakaspalvelupisteestä annettavat palvelut on määritelty 	<p>2012-2015</p> <p>2012</p> <p>2014</p>
Tavoite koskee toiminnan kehittämissyksikköä ja aluehallintovirastoja	

Viestinnän kehittäminen

1. Aluehallintovirasto jakaa tietoa avoimesti ja viestii aktiivisesti, avoimesti ja ennakoivasti sekä tukee toiminnan läpinäkyvyyttä ja vaikuttavuutta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - Aluehallintovirastot ovat aktiivisesti ja yhteistyössä tiedottaneet vastuualueidensa toiminnasta. - Asiakas- ja sidosryhmäviestinnän ja viestinnän osaamisen kehittämissuunnitelma sekä sosiaalisen median käytön suunnitelman sisältämät toimenpiteet on toteutettu. 	<p>2012-2015</p> <p>2013-2015</p>
<i>Mittarit:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - tiedotteiden määrä/laatu, mediaseuranta, toteutunut viestintävalmennus, työtyytyväisyysbarometri, asiakaspalaute, asiakastytyväisyyskysely - yhteisten tiedotteiden määrä ja virastokohtaisten tiedotteiden määrä 	
Tavoite koskee toiminnan kehittämissyksikköä, työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

2. Tuetaan vuorovaikutteista viestintää ja sähköistä asiointia.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - On otettu käyttöön uusi ja yhtenäinen ulkoinen verkkopalvelu 30.3.2013 mennessä sekä määritelty ylläpito-/ päivitysvastuut. - Sosiaalista mediaa hyödynnetään suunnitelman mukaisesti. - Yhteinen intranet ja sähköinen työpöytä on otettu käyttöön vuoden 2013 aikana. - On järjestetty henkilöstön yhteistä koulutusta viestintäkulttuurin kehittämiseksi. 	<p>2013</p> <p>2013-2015</p> <p>2013</p> <p>2012-2015</p>

<i>Mittarit</i> - verkkopalvelujen käyttöaste, asiakaspalaute, työtyytyväisyysbarometri	
Tavoite koskee tietohallintoyksikköä, toiminnan kehittämyksikköä sekä työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

3. Lisätään tunnettuutta ja vahvistetaan ~~uutta~~ , yhtenäistä julkisuuskuva. Noudatetaan alueellista ja kielellistä tasapuolisuutta	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on viestinyt aktiivisesti, ennakoivasti ja ymmärrettävästi, valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla ja samanaikaisesti vaikuttavuuden lisäämiseksi ottaen huomioon alueelliset ja kielelliset tarpeet. - Aluehallintovirasto on noudattanut yhteisiä viestinnän ohjeita ja toimintatapoja. - Aluehallintovirasto on rakentanut suunnitelmallisesti yhtenäistä työnantajakuva. - Aluehallintovirasto on noudattanut graafisia ohjeita.	2012-2015
<i>Mittarit:</i> - Kantelujen, valitusten ja reklamaatioiden määrä kielellisestä tasapuolisuudesta, tiedotteiden määrä/laatu, mediaseuranta, asiakaspalaute, asiakastytyväisyyskysely.	
Tavoite koskee toiminnan kehittämyksikköä sekä työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

Muiden palvelutekijöiden kehittäminen

1. Aluehallintovirasto toteuttaa edeltävien virastojen arkistokokoelmien seulonta- ja järjestämishankkeen.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Hankkeen toimenpiteet on toteutettu vuoden 2014 loppuun mennessä.	2014

2. Aluehallintovirasto parantaa toimitilojen tilatehokkuutta.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - Aluehallintovirasto on tehostanut tilankäyttöä, tavoitteena valtion ja aluehallintovirastojen toimitilastrategioiden mukaisesti saavuttaa toimitilojen osalta tilatehokkuus 25 neliötä per henkilö. - Aluehallintovirasto on kehittänyt toimitiloja aluehallintovirastojen toimitilastrategian, työprofilointihankkeen tulosten ja virastokohtaisen toimitilaohjelman mukaisesti. - Tilojen käyttöä on keskitetty Senaatin kiinteistöihin ja Senaatin kokonaispalvelu on otettu käyttöön. - Lounais-Suomen aluehallintovirasto on tukenut aluehallintovirastoja edellä mainittujen tavoitteiden toteuttamisessa sekä hallinnoinut pääkäyttäjänä hallinnon tilalahallintajärjestelmää (HTH).	2012-2015
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja ja LSAVIN toimitilahallinnon erikoistumistehtävää.	

3. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden toimintaympäristöä on kehitetty ja tiedonhallintaa ja raportointi sekä prosesseja uudistettu.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> - KIEKU on otettu käyttöön strategiakauden loppuun mennessä.	2015
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja, työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkayksikköä ja ESAVIN taloushallinnon erikoistumistehtävää	

4. Aluehallintovirasto lisää yhteishankintojen osuutta hankinnoissa	
<p><i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>TILHAN käyttövolyymia on lisätty ja sen myötä toimittajien määrää vähennetään, volyymietuja kasvatetaan ja toimintatapoja yhdenmukaistetaan.</i> - <i>Kirjanpitoyksikön Hansel-puitesopimusjärjestelyiden käyttö on vakiinnutettu hyvälle tasolle ja on edelleen huolehdittu yhteishankintojen korkeasta osuudesta. On parannettu raportointiedellytyksiä yhteistyössä toimittajien ja Hanselin kanssa.</i> - <i>On ohjattu toimintaa kestäväen kehityksen mukaisiin hankintamalleihin virastojen toiminnan hiilijalanjalan arvioinnin kautta.</i> <p><i>Mittarit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hansel- ja TILHA-raportoinnin tarjoamat tunnusluvut</i> 	<p>2013 2012-2015</p> <p>2012-2015</p>
Tavoite koskee LSAVIN hankintatoimen erikoistumistehtävää ja kaikkia aluehallintovirastoja.	

2.5 Yhteistyö

Yhteistyö aluehallintovirastojen kesken

1. Aluehallintovirastojen kaikkien vastualueiden henkilöstö toimii verkostomaisessa yhteistyössä aluehallintovirastojen kesken.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi sivistystoimen osalta:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Sivistystoimen yhteistyöryhmät kokoontuvat tarpeen mukaan, vähintään kerran vuodessa. Sivistystoimen yhteistyö on toimivaa.</i> - <i>Verkostoyhteistyö kattaa oikeusturvatehtävät, lyhytkestoisen opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen ja Osaava-ohjelman toimeenpanon, peruspalvelujen arviointitehtävän sekä sivistystoimen varautumisasiat. Ruotsinkielisten opetustoimen palvelujen saatavuus koko maassa taataan verkostomaisella toimintatavalla.</i> 	2012-2015

Yhteistyö valvonta-asioissa

Valviran ja aluehallintovirastojen toiminnan yhdenmukaistamisen ja yhteisten linjausten sopimisen keskeinen väline ovat valvontaohjelmat. Niillä luodaan koko maahan valvonnalle ja ohjaukselle sekä lupakäytännöille yhtenäiset, valtakunnalliset toimintaperiaatteet ja puuttumiskriteerit. Valvontaohjelmien valmistelu, käyttöön saattaminen ja kehittäminen edellyttävät laajaa ja tiivistä yhteistyötä Valviran ja aluehallintovirastojen välillä. Valmistelussa ja toimeenpanossa olevat tai päivitykseen tulevat valvontaohjelmat kaudella 2012-2014 on lueteltu liitteessä 2.

Yhteistyö elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa

1. Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä ELY-keskusten kanssa terveydensuojeluohjelman laatimisen tukemisessa sekä talousveden turvallisuussuunnitelman laatimisessa.
2. Aluehallintovirasto osallistuu kansallisen terveydensuojeluohjelman ja talousveden turvallisuussuunnitelman (WSP) laatimiseen.
3. Ympäristölupakäsittelyssä ja valvonnassa aluehallintovirastot ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset jatkavat yhteistyötä valtakunnallisessa kehittämistyössä sovitulla tavalla.
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat osallistuneet ympäristölupakäsittelyä yhtenäistävien ympäristönsuojelun toimialaryhmien työskentelyyn ja linjaukset ja kannanotot on kirjattu sähköisen lupajärjestelmän tietokantaan myös ELYn käytettäväksi.</i> - <i>Valvontayhteistyötä on kehitetty alueellisilla lupapäivillä.</i> - <i>Ympäristölupakäsittelyn ja valvonnan yhteistyön toteutumista seurataan ja arvioidaan YM:n sekä AVI:n ja ELYjen ympäristövastualueiden johtajien kesken.</i> - <i>seurantamittari: Alueelliset yhteiset tilaisuudet, osallistujamäärät</i>
4. Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä peruspalvelujen saatavuuden arvioinnissa elinkeino-, liikennekeskusten kanssa .
5. Yhteistyötä ELY-keskusten kanssa lisätään viestinnässä, erityisesti yhteisissä lupa- ja koulutusasioissa.
6. Yhteistyötä ELY-keskusten kanssa tiivistetään toimintaympäristön analysoinnissa.

7. Yhteistyötä ELY-keskusten kanssa tiivistetään asiakaslähtöisen toiminnan ja sähköisten palvelujen kehittämiseksi.

8. Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä ELY-keskusten kanssa pk-elintarvikeyritysten toiminnan turvaamisessa.

9. Aluehallintovirasto sopii ELY-keskusten kanssa varautumisen yhteistyöstä.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- Aluehallintovirasto on selvittänyt ELY-keskusten poikkeusolojen johtamisjärjestelyt sekä tilannekuvan ja tilannetietojen kokoamisen ja välittämisen käytännöt.
- Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten käytännöt on sovitettu yhteen.

Tehokas yhteistyö turvallisuusasioissa

1. Aluehallintovirasto vastaa alueellisen sisäisen turvallisuuden yhteistyön toimintamallin jalkauttamisesta toimialueellaan sisäasiainministeriön kanssa päätetyn suunnitelman ja aikataulun mukaisesti.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- Sisäisen turvallisuuden ohjelman alueellinen toimeenpanosuunnitelma on valmistunut valtioneuvoston päättämässä aikataulussa.

Annettu määräaika

2. Aluehallintovirasto johtaa ja koordinoi alueellisen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanosuunnitelman valmistelua, toimeenpanoa ja sen seuranta-alueella.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- Alueelliseen toimeenpanosuunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet on toteutettu suunnitelman mukaisesti.
- Aluehallintovirastot ovat seuranneet alueellisen toimeenpanosuunnitelman toimeenpanoa ja raportoineet tuloksista vuosittain sisäisen turvallisuuden ministeriryhmälle sisäasiainministeriön ohjeistuksen mukaisesti.
- Aluehallintovirastolla on seuranta-alueen varten tarvittavat indikaattorit sekä seuranta-menettelyt ja arvioinnissa hyödynnetään peruspalvelujen arviointimenettelyä

2013-2015

3. Aluehallintovirasto vastaa alueelliseen sisäisen turvallisuuden yhteistyöverkoston tehokkaasta toiminnasta ja yhteistyön sujuvuudesta.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- Alueellinen yhteistyöverkosto on kattava (toiminnallisesti, toiminnan kannalta tärkeimmät mukana)
- Sisäisen turvallisuuden johtoryhmä, työryhmä sekä asiantuntijaryhmät ovat koontuneet tarpeen mukaisesti ja käsitelleet kattavasti sisäisen turvallisuuden kysymyksiä, arvioineet alueellisen toimeenpanosuunnitelman toteutumista sekä osallistuneet eri tapahtumien ja paikallisen turvallisuustyön tekijöille suunnattujen tapaamisten järjestämiseen.
- Aluehallintovirasto on yhdessä alueellisten sisäisen turvallisuuden yhteistyöryhmien kanssa toteuttanut laajan tiedotuskampanjan lievää pahoinpitelyä koskevasta lainmuutoksesta ja mahdollisuuksista vähentää työssä kohdattua väkivaltaa sen avulla (sisäisen turvallisuuden ohjelma, toimenpide 17).

2012-2015

4. Toteutetaan viranomaisten alueellinen koulutus kunniaan liittyvän väkivallan tunnistamisen lisäämiseksi ja ennalta ehkäisyn tehostamiseksi.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- Aluehallintovirasto on toteuttanut koulutuksen.

5. Aluehallintovirastot osallistuvat koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyyn.	
-	<i>Seurantamittari: Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuolleet</i>

6. Aluehallintovirasto huolehtii opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta ajankohtaisen tilannekuvan hankkimisesta kouluista ja oppilaitoksista sähköisen tilannekuvajärjestelmän (Webropol) avulla.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
-	<i>Aluehallintovirasto on testannut sähköistä tilannetietojärjestelmää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa.</i>

Yhteistyö maakunnan liittojen kanssa

1. Aluehallintovirastot tukevat maakunnan liittojen yhteispalvelun aluevastaavien työtä yhteispalvelupisteiden ja niiden palveluvalikoimien lisäämiseksi ja kehittämiseksi maakuntakohtaisten yhteispalvelusuunnitelmien mukaisesti.	
<i>Mittarit:</i>	
-	<i>Uusien yhteispalvelupisteiden määrä ja palveluvalikoima</i>

2. Aluehallintovirasto tekee yhteistyötä maakunnan liittojen kanssa strategiseen suunnitteluun ja alueiden kehittämiseen sekä turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä.	
Tavoite koskee kaikkia aluehallintovirastoja.	

Kansainvälinen yhteistyö

1. Aluehallintovirasto osallistuu lähialueyhteistyöhön ja kansainväliseen yhteistyöhön toimialaansa kuuluvissa asioissa.	
<i>Tavoitteen toteutumisen arviointi:</i>	
-	<i>Aluehallintovirasto on osallistunut lähialueyhteistyöhön ja kansainväliseen yhteistyöhön toimialaansa kuuluvissa asioissa siten kuin ohjaavien ministeriöiden kanssa on erikseen sovittu.</i>

2.6. Erikoistumistehtävät

Erikoistumisyksiköt

Aluehallintovirastojen toiminnan kehittämisyksikkö

1. Toiminnan kehittämisyksikkö vastaa aluehallintovirastojen strategisen tulossopimuksen toiminnan kehittämisen –luvussa määriteltyjen tulostavoitteiden saavuttamisesta yksikköä koskevalta osalta.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- *Strategisen tulossopimuksen toiminnan kehittämistä koskevien tulostavoitteiden saavuttaminen toiminnan kehittämisyksikölle kuuluvien tavoitteiden osalta.*

2 Toiminnan kehittämisyksikkö vastaa, toimintasuunnitelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla ja laajuudessa, aluehallintovirastojen toimintatapojen yhdenmukaistamista ja toiminnan vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnista aluehallintovirastojen laatimaan raportointiin perustuen.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- *Valmiit arvioinnit ja toimenpide-ehdotukset*

Muut erikoistumistehtävät

Etelä-Suomen aluehallintovirasto käsittelee asiat, jotka koskevat perusopetuslaissa (628/1998), lukio-laissa (629/1998) ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998) tarkoitettujen erivapauksien myöntämistä yleissivistävän koulutuksen opettajille ja rehtoreille.

Mittarit:

- *Käsiteltyjen ja ratkaistujen erivapauksien lukumäärä*

Etelä-Suomen aluehallintovirasto myöntää Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta koko muun maan alueella pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettua vapautuksen väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- *Aluehallintovirasto on käsitellyt väestönsuojien rakentamista koskevat poikkeusluvat koko valtakunnan alueelta. Päätös asiassa on annettu keskimäärin kahden kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta aluehallintovirastolle.*

2012-2015

Etelä-Suomen aluehallintovirasto vastaa koe-eläintoimintaan liittyen eläinkoelautakunnan tarvitsemista hallinnollisista tukipalveluista, pitää valvontaa varten rekisteriä eläinkoeluvista sekä hyväksyy hakemuksesta muualla kuin Suomessa koe-eläinkurssia vastaavat opinnot suorittaneen henkilön kelpoiseksi suorittamaan eläinkokeita Suomessa.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

- *Eläinkoelautakunta saa tarvitsemansa tukipalvelut ja eläinkoeluparekisteri on ajan-
tasainen*

2012-2015

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto hoitaa koko maan alueella pelastuslaissa aluehallintovirastoille säädetyt metsäpalojen tähystykseen liittyvät tehtävät. Muiden aluehallintovirastojen tulee avustaa Pohjois-Suomen aluehallintovirastoa tässä tehtävässä.

Tavoitteen toteutumisen arviointi:

2014-2015

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on kehittänyt metsäpalojen lentotähystystoiminnan hallinnointi- ja ohjausprosessia prosessityön menetelmin sekä saadun palautteen perusteella.</i> - <i>Prosessi on optimaalinen ja mahdollisimman vähän työllistävä.</i> - <i>Seurantamittari: Tähystyslentojen operointikauden (toukokuun alku – syyskuun loppu) aikana tehtyjen valtakunnallisten tähystyslentojen työtunti-indeksin muutos, vertailu vuoteen 2011 verrattuna</i> 	
<p>Tavoite koskee Pohjois-Suomen aluehallintovirastoa ja avustamista koskeva tavoite muita aluehallintovirastoja.</p>	

3 TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

3.1 Tuotokset ja laadunhallinta

Aluehallintovirastojen suoritteille ja julkishyödykkeille sekä palvelukyvyille ja toiminnan laadulle asetetaan seuraavat tavoitearvot vuodelle 2013 sekä alustavat tavoitearvot vuosille 2014 – 2015:

Palvelukyky ja laatu		Toteuma	Tavoite	Tavoite	Alustavat tavoitteet	
Seurantakohde	Mittari	2011	2012	2013	2014	2015
Tyytyväisyys palveluolttiuteen	Asiakaskyselyn tulos	-	4	4	4	4
Tyytyväisyys yhteistyökykyyn	Asiakaskyselyn tulos	-	4	4	4	4
Kantelut (kunnalliskantelut, sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimen, ympäristöterveydenhuollon, pelastustoimen kantelut)	Käsittelyaika, kk		8	8	7	7
Sivistystoimen valitukset ja lausunnot	Käsittelyaika, kk	3	3	3	3	3
Kiinteistön- ja vuokranvälitysliikkeiden rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika, kk			1	1	1
Perintätoimistojen rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika, kk			1	1	1
Luotonantajien rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika, kk			1	1	1
Kilpailuvalvonta-asiat	Käsittelyaika, kk			1	1	1
Ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaiset lupa- ja muut asiat	Käsittelyaika, kk			10	10	10
Uutta toimintaa ja toiminnan muutoksia koskevat ympäristönsuojelulain mukaiset lupa-asiat	Käsittelyaika, kk	13,6	10	10	10	10
Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja ilmoitusasiat	Käsittelyaika, kk	16,7	12	12	12	12
Vesilain mukaiset lupa-asiat	Käsittelyaika, kk	10,7	9	9	9	9
Alkoholiluvat	Käsittelyaika, kk	0,8	1	1	1	1
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien luvat	Käsittelyaika, kk		2	2	2	2
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden valvonta, ympärivuorokautista hoitoa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit, % toimintayksiköistä	1,75 %	10 %	10 %	10 %	10 %
Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden valvonta, ympärivuorokautista hoitoa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit, % toimintayksiköistä	2 %	10 %	10 %	10 %	10 %

Ympäristöterveydenhuollon ohjaus ja valvonta: kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien arviointi (valvontaohjelmakauden aikana)	Toteutetut arvioinnit, toteutumisaste %			100 %	100 %	100 %
Ympäristöterveydenhuollon ohjaus ja valvonta: kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien toteutuminen (vuosittain)	Toteutetut arvioinnit, toteutumisaste %			100 %	100 %	100 %
Eläinten hyvinvoinnin ja täydentävien ehtojen otantatarkastukset	Toteutetut tarkastukset, toteutumisaste %			100 %	100 %	100 %
Kuluttaja- ja kilpailu- ja elinkeino-oikeudellisten tehtävien toimintasuunnitelma	Toteutetut hankkeet, tarkastukset, toteutumisaste %			100 %	100 %	100 %
Maanpuolustuskurssien laatu	asiakaskyselyn tulokset (1-5)			4	4	4

Suoritteiden seurantamittareita ovat:

Suoritteet ja julkishyödykkeet	
Seurantakohde	Mittari
Ratkaistut kantelut	kpl
Ratkaistut sivistystoimen valitukset	kpl
Ratkaistut ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	kpl
Ympäristöterveydenhuollon tarkastukset	kpl
Ympäristöterveydenhuollon koulutus	kpl
Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen koulutustilaisuudet	kpl
Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen osallistujat, henkilöä	henkilö
Opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen koulutettavapäivät	koulutettavapäivä
Kiinteistön- ja vuokranvälitysliikkeiden valvonta, valvontatoimenpiteet	kpl
Perintätoimistojen valvonta, valvontatoimenpiteet	kpl
Luotonantajien valvonta, valvontatoimenpiteet	kpl
Vähittäiskaupan liikeaikojen poikkeuslupapäätökset	kpl
Hintamerkintöjen valvontatarkastukset	kpl
Kuluttajaluottojen valvontatarkastukset	kpl
Valmismatkaliikevalvonnan tarkastukset	kpl
Kuluttajapoliittiset selvitykset	kpl
Kilpailuvalvonnan toimenpidepyyntöjen käsittely	kpl
Kilpailun edistämisen sidosryhmä- ja koulutustilaisuudet	kpl
Mittalaitteiden vakausvalvontatarkastukset	kpl

Mittarit on määritelty aluehallintovirastojen mittaristokäsikirjassa.

Vuosien 2014 – 2015 tavoitearvot tarkistetaan ja vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

3.2 Toiminnallinen tehokkuus

Aluehallintovirastojen kustannusvastaavuudelle asetetaan seuraavat tavoitearvot vuodelle 2013 sekä alustavat tavoitearvot vuosille 2014 – 2015:

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus		Toteuma	Tavoite	Tavoite	Alustavat tavoitteet	
Seurantakohde	Mittari	2011	2012	2013	2014	2015
Julkisoikeudelliset suoritteet, ympäristöluvut	kustannusvastaavuus, %		-	50	50	50
Julkisoikeudelliset suoritteet, muut suoritteet	kustannusvastaavuus, %		-	100	100	100
Julkisoikeudelliset suoritteet, yhteensä	kustannusvastaavuus, %	64,8	67	60	-	-
Liiketaloudelliset suoritteet	kustannusvastaavuus, %		104	111	100	100

Vuosien 2014 – 2015 tavoitearvot tarkistetaan ja vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

Tuottavuuden (ratkaisut / htv) ja taloudellisuuden (kustannukset €/ratkaisu) tunnuslukuja seurataan ja vuodesta 2014 lähtien asetetaan tavoitteet seuraaville suoritteille:

Tuottavuus	
Seurantakohde	Mittari
Kantelut	ratkaisut kpl / htv
Alkoholiluvat	ratkaisut kpl / htv
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien luvat	ratkaisut kpl / htv
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	ratkaisut kpl / htv

Taloudellisuus	
Seurantakohde	Mittari
Kantelut	kustannus e / ratkaisu
Alkoholiluvat	kustannus e / ratkaisu
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien luvat	kustannus e / ratkaisu
Ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaiset asiat	kustannus e / ratkaisu

3.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Aluehallintovirastoille asetetaan seuraavat henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoitteet vuodelle 2013 sekä alustavat tavoitteet vuosille 2014 – 2015:

Seurantakohde/ mittari	Lähde	Toteuma	Tavoite	Tavoite	Alustavat tavoitteet	
		2011	2012	2013	2014	2015
Työtyytyväisyysindeksi	VMBaro	3,31	3,3	3,3	3,4	3,4
Johtajuusindeksi	VMBaro	3,05	3,3	3,4	3,4	3,5
Osaamisen johtaminen	VMBaro	3,31	3,3	3,4	3,4	3,5
Koulutuspäivät, pv / htv *	Tahti					
Työhyvinvoinnin johtamisindeksi (työolojen johtamisindeksi)	VMBaro	3,61	3,6	3,6	3,7	3,7
Sairauspoissaolot, pv / htv	Tahti	8,3	10,0	9,5	9,0	8,5
Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä *	Tahti					
Vakinaisia %	Tahti	93 %	82 %	84 %	86 %	88 %

*Seurantaindikaattoreita

Vuosien 2014 – 2015 tavoitearvot tarkistetaan ja vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

Inhimillisen pääoman ohjelman indikaattorit (seurantaindikaattoreita)

Seurantakohde / mittari	Lähde	AVIt	AVIt	ESAVI	ESAVI
		2011	2012	2011	2011
Innostava johtaminen ja esimiestyö					
Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä	VMBaro	2,99	3,04	2,83	2,90
Töiden yleinen organisointi työyhteisöissä	VMBaro	3,06	3,17	2,88	3,06
Osaamisen kehittyminen ja uudistuminen					
Tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä	VMBaro	2,91	2,96	2,80	2,84
Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä	VMBaro	3,14	3,25	2,99	3,15
Henkinen, fyysinen, sosiaalinen ja eettinen työkyky					
Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa	VMBaro	2,96	3,03	2,73	2,83
Työn innostavuus ja työssä koettu työn ilo	VMBaro	3,49	3,54	3,37	3,46
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	Tahti	10,0		8,3	

4 RESURSSIT

4.1 Viraston henkilöstökehys

Aluehallintovirastolle asetetaan seuraava aluehallintoviraston toimintamomentilta rahoitettava hallinnonaloittainen henkilöstökehys vuodelle 2013 sekä alustavat laskennalliset ja suuntaa antavat tavoitteet vuosille 2014 – 2015 (henkilötyövuotta):

ESAVI	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Kehys 2012	Kehys 2013	Alustava kehys 2014	Alustava kehys 2015
Ylijohtaja	1,0	1,0	1	1	1	1
PEOL	112,5	105,8	117	119	118	117
STM	68,6	65,7	72	73	73	73
MMM	13,6	13,0	15	15	14	14
TEM	11,2	12,0	13	14	14	14
OKM	11,2	8,8	12	12	12	12
OM/VM	7,9	6,3	5	5	5	4
PEL	12,2	10,7	11	10	9	9
YMP	59,9	51,5	50	50	47	45
HAL	45,5	41,2	39	37	34	31
AVIen toiminnan kehittämissyksikkö	3,6	3,2	5	5	5	5
Muut erik.tehtävät	9,2	8,5	9	9	9	9
Muut momentit (ei TS.)	24,3	14,7	0			
Vapaasti kohdennettava osuus	0,0	0,0	10	9	14	14
Yhteensä:	243,9	221,9	242	240	237	231

Kehyksessä on otettu huomioon vuoden 2013 talousarviossa tehty siirto sosiaali- ja terveysministeriön momentilta 33.70.50 terveyden edistämiseen ja alkoholiohjelman koordinointiin (1 htv).

Aluehallintovirasto ei saa ylittää vuoden 2013 aluehallintoviraston toimintamomentilta rahoitettavaa kokonaishenkilötyövuosikehystä. Muilta momenteilta rahoitettavaa henkilötyövuosimäärää seurataan erikseen.

Aluehallintovirasto varmistaa resurssien riittävyyden ja tasapuolisen kohdentumisen eri tehtäväkokonaisuuksiin vastuualueiden sisällä pitämällä yllä ajantasaista henkilöstösuunnitelmaa. Tehtäväkokonaisuudet eritellään henkilöstösuunnitelmassa hallinnonalakohtaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa työsuojelun vastuualueen henkilöstökehysten.

Henkilöstökehukseen sisältyvien tuottavuustavoitteiden toteuttamisessa otetaan huomioon Jyrki Kataisen hallituksen linjaukset vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmasta.

4.2 Viraston määrärahakehys

Virastolle osoitetaan aluehallintovirastojen toimintamomentilta seuraava määräraha vuodelle 2013: 15 634 000 euroa.

Aluehallintoviraston kokonaismäärärahasta varataan seuraavat määrärahat aluehallintovirastoon sijoitetun erikoistumisyksikön muihin kuluihin³ vuodelle 2013.

Toiminnan kehittämissyksikkö: 125 000 euroa.

³ Koneet ja kalusteet; aineet, tarvikkeet ja tavarat; palvelujen ostot; matkakulut; vuokrat (pl. toimitilat); muut kulut.

Määrärahakehys sisältää aluehallintoviraston toimintamomentilta rahoitettavat palkkausmenot (pl. työsuojelun vastuualue), toimitilamenot sekä muut menot. Aluehallintovirasto vastaa määrärahojen riittävydestä sekä siitä, että henkilöstöresurssit kohdennetaan määrärahan puitteissa tässä asiakirjassa sovittua henkilöstökehystä noudattaen.

Määrärahakehyksessä on otettu huomioon vuoden 2013 talousarviossa tehty siirto sosiaali- ja terveysministeriön momentilta 33.70.50 terveyden edistämiseen ja alkoholiohjelman koordinointiin (70.000 e).

Vuosien 2014 – 2015 määräraha vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

Aluehallintovirastojen välistä määrarahajakaumaa voidaan tarkistaa vuoden aikana, mikäli se katsotaan välttämättömäksi. Asian käsittelee aluehallintovirastojen ohjausryhmä.

5 SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Aluehallintovirasto raportoi tavoitteiden toteutumisesta valtiovarainministeriölle erikseen annettavien raportointiohjeiden mukaisesti.

Sopimus on voimassa hallituskauden, kuitenkin seuraavan strategisen tulossopimuksen voimaantuloon saakka.

Aluehallintovirastoja ohjaavat ministeriöt arvioivat strategisen tulossopimuksen tavoitteet ja toiminnan painopisteet vuosittain.

Helsingissä 22 päivänä maalis kuuta 2013

Hämeenlinnassa 12 päivänä 2 kuuta 2013

Allekirjoitukset

Henna Virkkunen
Hallinto- ja kuntaministeri

Anneli Taina
Ylijohtaja

Helena Tarkka
Hallinto- ja kehitysjohtaja

Tuula-Kaarina Isosuo
Johtaja

LIITE 1. PALVELUTAVOITTEIDEN ARVIOINTIASTEIKKO

Aluehallintovirastojen palvelutavoitteiden toteutumien arviointiasteikko vuodelle 2012 on seuraava:

Palvelukyky ja laatu							
Seurantakohde	Mittari	Yksikkö	ARVIOINTIASTEIKKO (5 erinomainen)				
			1	2	3	4	5
Tyytyväisyys palvelualltiuteen	asiakaskysely	-	< 1,5	1,5 - 2,5	2,5 - 3,5	3,5 - 4,5	> 4,5
Tyytyväisyys yhteistyökykyyn	asiakaskysely	-	< 1,5	1,5 - 2,5	2,5 - 3,5	3,5 - 4,5	> 4,5
Kantelut (kunnalliskantelut, sosiaali- ja terveydenhuollon, sivistystoimen, ympäristöterveydenhuollon, pelastustoimen kantelut)	Käsittelyaika	kk	> 13	13 - 11	11 - 9	9 - 7	< 7
Sivistystoimen valitukset ja lausunnot	Käsittelyaika	kk	> 5,5	5,5 - 4,5	4,5 - 3,5	3,5 - 2,5	< 2,5
Kiinteistön- ja vuokranvälitysliikkeiden rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Perintätoimistojen rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Luotonantajien rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Kilpailuvalvonta-asiat	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaiset lupa- ja muut asiat	käsittelyaika	kk	> 12,5	12,5 - 11,5	11,5 - 10,5	10,5 - 9,5	< 9,5
Uutta toimintaa ja toiminnan muutoksia koskevat ympäristönsuojelulain mukaiset lupa-asiat	käsittelyaika	kk	> 12,5	12,5 - 11,5	11,5 - 10,5	10,5 - 9,5	< 9,5
Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- ja ilmoitusasiat	käsittelyaika	kk	> 14,5	14,5 - 13,5	13,5 - 12,5	12,5 - 11,5	< 11,5
Vesilain mukaiset lupa-asiat	käsittelyaika	kk	> 11,5	11,5 - 10,5	10,5 - 9,5	9,5 - 8,5	< 8,5
Alkoholiluvat	Käsittelyaika	kk	> 1,5	1,5 - 1,4	1,3 - 1,2	1,1 - 1,0	< 1,0
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien luvat	Käsittelyaika	kk	> 4,5	4,5 - 3,5	3,5 - 2,5	2,5 - 1,5	< 1,5
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden valvonta, ympärivuorokautista hoitoa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit	%	< 5 %	5 - 7 %	7 - 9 %	9 - 11 %	> 11%
Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden valvonta, ympärivuorokautista hoitoa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit	%	< 5 %	5 - 7 %	7 - 9 %	9 - 11 %	> 11%
Ympäristöterveydenhuollon ohjaus ja valvonta: kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien arviointi (valvontaohjelmakauden aikana)	Toteutetut arvioinnit, toteutumisaste	%	< 30 %	30 - 60 %	60 - 90 %	90 - 110%	> 110%
Ympäristöterveydenhuollon ohjaus ja valvonta: kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien toteutuminen (vuosittain)	Toteutetut arvioinnit, toteutumisaste	%	< 50 %	50 - 70 %	70 - 90 %	90 - 100%	
Eläinten hyvinvoinnin ja täydentävien ehtojen otantatarkastukset	Toteutetut tarkastukset, toteutumisaste	%	< 50 %	50 - 70 %	70 - 90 %	90 - 100%	
Kuluttaja- ja kilpailu- ja elinkeino-oikeudellisten tehtävien toimintasuunnitelma	Toteutetut hankkeet, tarkastukset, toteutumisaste	%	< 50 %	50 - 70 %	70 - 90 %	90 - 110%	>110%
Maanpuolustuskurssien laatu	asiakaskysely		< 1,5	1,5 - 2,5	2,5 - 3,5	3,5 - 4,5	> 4,5
Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus							
Julkisoikeudelliset suoritteet, ympäristöluvut	kustannusvastaavuus	%	< 24%	25 - 34 %	35 - 44 %	45 - 50 %	> 50 %
Julkisoikeudelliset suoritteet, muut suoritteet	kustannusvastaavuus	%	< 49 %	50 - 69 %	70 - 89 %	90-100 %	> 100%
Julkisoikeudelliset suoritteet, yhteensä	kustannusvastaavuus	%	< 29 %	30 - 39 %	40 - 49 %	50 - 59 %	> 60 %
Liiketaloudelliset suoritteet	kustannusvastaavuus	%	< 89 %	90 - 94 %	95 - 99 %	100-106 %	> 106 %

Vuosien 2013 – 2015 palvelutavoitteiden toteumien arviointiasteikot vahvistetaan kunkin vuoden osalta aina edellisen vuoden tulosneuvotteluissa, samassa yhteydessä kun asiakirjaan tehdään myös muut mahdollisesti tarvittavat tarkistukset ja muutokset.

LIITE 2 VALVIRAN JA AVIEN VALMISTELUSSA JA TOIMEENPANOSSA OLEVAT TAI PÄIVITYKSEEN TULEVAT VALVONTAOHJELMAT KAUDELLA 2012-2014

	2012	2013	2014
Kiireettömään hoitoon pääsy 2012-2014	valvontaohjelman toimeenpano	valvontaohjelman päivitys valvontaohjelman toimeenpano	valvontaohjelman päivitys valvontaohjelman toimeenpano uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Lasten ja nuorten ehkäisevät terveyspalvelut 2012-2014	valvontaohjelman toimeenpano	valvontaohjelman päivitys valvontaohjelman toimeenpano	valvontaohjelman päivitys valvontaohjelman toimeenpano uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Palvelurakenteiden valvontaohjelma (Sote palvelujen järjestäminen)	ohjelma valmistuu <u>12/2012</u>	ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus) lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa
Vanhustenhuollon ympärivuorokautiset palvelut	valvontaohjelman päivitys käynnistyy lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys jatkuu otetaan huomioon mahdollinen ikälaki ja uudet laatusuosittukset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta
Lastensuojelun ympärivuorokautisen hoidon ja kasvatuksen valvontaohjelma 2012-2014	erityisen valvonnan kohteena sijaishuollon rajoitukset (erillinen toimintasuunnitelma, toteutus syksy 2012) lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta	toimenpiteet (valvonta ja ohjaus) rajoitusten valvonnan johdosta informaatio-ohjaus tarvittaessa tarpeelliset lähinnä tekniset luonteiset päivitykset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	mahdollinen jatkovalvonta päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta

	reaktiivinen valvonta		reaktiivinen valvonta uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Vammaisten henkilöiden ympärivuorokautisia asumispalveluja koskeva valvontaohjelma 2012-2014	lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	toimenpiteet (valvonta ja ohjaus) rajoittamistoimien valvonnan johdosta informaatio-ohjaus tarvittaessa tarpeelliset lähinnä teknisluonteiset päivitykset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	mahdollinen jatkovalvonta päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Mielenterveys- ja päihdehuollon ympärivuorokautisia asumispalveluja sekä päihdehuollon laitoshoidon koskeva valvontaohjelma 2012-2014	ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus) erityisen valvonnan kohteena pakotteet ja rajoitukset (erillinen toimintasuunnitelma, toteutus syksy 2012) lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	toimenpiteet (valvonta ja ohjaus) pakotteiden ja rajoitusten valvonnan johdosta informaatio-ohjaus tarvittaessa tarpeelliset lähinnä teknisluonteiset päivitykset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	mahdollinen jatkovalvonta päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Toimeentulotuen määräämisen valvontaohjelma 2012-2014	reaktiivinen valvonta	tarvittaessa tarpeelliset lähinnä teknisluonteiset päivitykset lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa
Toimeentulotuen jakamisen valvontaohjelma 2012-2014	ohjelma valmistuu loppuvuodesta 2012	ohjelman toimeenpano erikseen sovittu	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa
Kotihoidon valvontaohjelma 2012-2014	ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus) lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta	lupahallinnon yhteydessä toteutettava ennakoiva valvonta reaktiivinen valvonta	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa uuden ohjelmakauden valmistelu alkaa

	reaktiivinen valvonta		
Lastensuojelun prosessien valvontaohjelma	ohjelma valmistuu ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus)	ohjelman jalkautus (koulutus ja informaatio-ohjaus)	päivitys osaksi yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa
Vammaispalvelujen valvontaohjelma		valmistelu käynnistyy	valmistuu osana yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa
Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisemisen valvontaohjelma		valmistelu käynnistyy	valmistuu osana yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmaa

LIITE 3 VAIKUTTAVUUSTAVOITTEITA

Pienemmät hyvinvointi-, terveys- ja sivistyserot

Aluehallintovirasto ohjaa kuntia edistämään asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia lainsäädännön mukaisesti.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit:</i>	Lähtötaso 2010 (koko maan tasolla)	Tavoite 2015 (koko maan tasolla)
Ennakoarviointimenetelmä on käytössä kunnan päätöksenteossa, väestöllä painotettu prosenttiosuus kunnista	39	70
Terveydenedistämiskiivisyys toteutuu kunnassa (% tavoitearvosta)		
- kuntajohdossa	59	70
- perusterveydenhuollossa	59	70
- liikuntatoimessa	59	70
- perusopetuksessa	63* (arvio)	70
- Hoitoon pääsy		
- erikoissairaanhoidon yli 6 kk jonottaneita, lkm	1 200	300
- odotusaika terveyskeskuslääkärin vastaanotolle kestää yli 14 pv (prosenttia väestöstä)	72	40
- suun terveydenhuolto: yli 6 kuukautta jonottaneita, lkm	12 000	12 000
- psykiatrian erikoissairaanhoidon yli 3 kk odottaneita alle 23-vuotiaita, lkm	136	50
Terveyskeskusten lääkäriarvot, prosenttia	6	3
Merkittävimpien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiryhmien kuin lääkärin arvo, prosenttia	3,6	3

Ikäihmisten palvelut ovat tarkoituksenmukaiset ja laadukkaat

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	Lähtötaso 2010 (koko maan tasolla)	Tavoite 2015 (koko maan tasolla)
Vanhuspalveluiden kattavuus: Vanhusten palveluja saavat 75 vuotta täyttäneistä, %		
— säännöllinen kotihoito	11,9	14
— miehet	9,0	-
— naiset	13,5	-
— tehostettu palveluasuminen	5,6	9

— miehet	3,7	-
— naiset	6,7	-
— vanhainkodit ja terveyskes- kusten vuodeosasto	4,7	1
— miehet	3,3	-
— naiset	5,5	-
— omaishoidontuki	4,2** (ennakkotieto)	5

Tehokas syrjäytymisen ehkäiseminen

Aluehallintovirasto ehkäisee alkoholihaittoja alkoholiohjelman ja alkoholihallinnon valtakunnallisen valvontaohjelman 2011-2012 mukaisesti.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	Lähtötaso 2010 koko maan tasolla	Tavoite 2015 koko maan tasolla
Alkoholin kokonaiskulutus, l/as.	10,0	9,3

Mielenterveys- ja päihdetyö sekä lastensuojelu ovat tärkeä osa paikallista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ja syrjäytymisen ehkäisyä.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit:</i>	Lähtötaso 2010 koko maan tasolla	Tavoite 2015 koko maan tasolla
Ehkäisevien terveyspalvelujen henkilöstömitoitus, % kansallisesta suosituksesta		
— neuvolalääkärit	73,7	80
— kouluterveydenhuollon lääkärin	39,3	70
— neuvolaterveydenhoitajat	84,1	95
— kouluterveydenhoitajat	94,3	97
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0—17-vuotiaat, %	1,3	1,1
— pojat	1,4	-
— tytöt	1,2	-

Toimiva valvonta

Aluehallintovirastot parantavat valvonnan toimivuutta ja vaikuttavuutta.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	<i>Lähtötaso 2010 koko maan tasolla</i>	<i>Tavoite 2015 koko maan tasolla</i>
<i>Työterveyshuollon piiriin kuuluvien työntekijöiden osuus palkansaajana toimivasta työvoimasta, prosenttia</i>	92 (arvio)	95

Aluehallintovirasto valvoo ja ohjaa kuntien niiden valvoessa tupakkalain toteutumista.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	<i>Lähtötaso 2010 koko maan tasolla</i>	<i>Tavoite 2015 koko maan tasolla</i>
<i>Päivittäin tupakoivien osuus, %</i>		
— miehet (25—64-v.)	24,1	20
— naiset (25—64-v.)	15,3	13
— pojat (8.—9. lk)	17 (ennakkotieto)	14
— tytöt (8.—9. lk)	14 (ennakkotieto)	12

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Aluehallintovirasto ehkäisee ympäristön pilaantumista, edistää energia- ja materiaalitehokkuutta, turvaa terveellisen ja viihtyisän ympäristön, ehkäisee jätteiden syntyä ja haitallisia vaikutuksia sekä torjuu ilmastomuutosta.

- rikki- ja typpipäästöt ilmaan
- typpi- ja fosforipäästöt vesiin
- pienhiukkaspäästöt ilmaan

Mittarit ovat vaikuttavuuden seurantamittareita, eikä niille aseteta tavoitteita vuosille 2012-2015.

Luonnonvarojen kestävä käyttö

Aluehallintovirasto edistää, järjestää ja sovittaa yhteen ympäristö- ja vesilupien käsittelyssä vesivarojen ja vesiympäristön kestävää käyttöä, ehkäisee ja vähentää vedestä ja vesiympäristön käytöstä aiheutuvia haittoja sekä parantaa vesivarojen ja vesiympäristön tilaa.

- typpi- ja fosforipäästöt vesiin

Mittarit ovat vaikuttavuuden seurantamittareita, eikä niille aseteta tavoitteita vuosille 2012-2015.

Tehokas yhteistyö turvallisuusasioissa

Aluehallintovirastot osallistuvat koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyyn.

<i>Sosiaali- ja terveysministeriön seurantaindikaattorit</i>	<i>Lähtötaso 2010 koko maan tasolla</i>	<i>Tavoite 2015 koko maan tasolla</i>
<i>Mittarit (vaikuttavuus)</i>		
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuolleet	2 569 (arvio)	2 443
— miehet	1 733	1 648
— naiset	837	796

LIITE 4 MÄÄRÄRAHAN LASKENNALLINEN JAKAUTUMINEN HALLINNONALOITTAIN

Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vuodelle 2013 osoitettu määräraha jakautuu hallinnonaloittain laskennallisesti seuraavasti:

ESAVI	Hallinto	PEOL					PEL	YMP	Erikoistumis yks. ja -teht	Jakamaton	YHTEENSÄ	MÄÄRÄRAHA
	VM	STM	MMM	TEM	OKM	VM / OM	SM	YM				
Menot	1 974 000	4 319 000	877 000	819 000	702 000	292 000	586 000	3 302 000	970 000	5 363 000	19 204 000	15 634 000
Tulot	18 000			2 102 000			6 000	1 302 000	0	142 000	3 570 000	

Hallinnonalakohtaiset osuudet sisältävät hallinnonalan tehtäviä hoitavan henkilöstön henkilöstömenot. Jakamaton osuus sisältää kaikista muista kululajeista virastolle aiheutuvat menot.

Taulukon osoittama jako on laskennallinen, eikä sitä päivitetä vuoden aikana.